

Economische toekomstvisie Stichtse Vecht 2025

Kansen pakken is mensenwerk

Opdrachtgever: Gemeente Stichtse Vecht

Rotterdam. 07-10-2014

Economische toekomstvisie Stichtse Vecht 2025

Kansen pakken is mensenwerk

Opdrachtgever: Gemeente Stichtse Vecht

Ecorys Nederland BV

Rotterdam, 22-09-2014

Inhoudsopgave

1	Aan de slag met de economische toekomstvisie Stichtse Vecht 2025	7
2	De economische toekomstvisie Stichtse Vecht 2025	9
2.1	Verschillende ontwikkelingsperspectieven voor noord en zuid	10
2.2	Inspelen op de toekomst: sectoren	10
2.3	Ruimte geven aan groei	11
2.4	De rol van de gemeente	12
2.5	Waar liggen de kansen voor “Noord” en “Zuid”	15
2.6	Ontwikkelperspectief naar locatie	17
2.7	Wat is er nodig om een sterker ondernemingsklimaat te creëren	20
2.8	Conclusie: Gemeente gaat actief aan de slag	21
3	Strategisch kansen pakken	23
3.1	Bedrijven	23
3.2	Toerisme	24
3.3	Retail	25
3.4	Beroepsbevolking & demografie	26
3.5	Promotie	26
3.6	Kennis	27
4	Economisch Profiel	29
4.1	Productiestructuur Stichtse Vecht	29
4.2	Productiemilieu	31
4.3	Economische ontwikkeling	33
4.4	Conclusie: kwaliteiten onvoldoende benut.	33
5	Relevante ontwikkelingen	37
5.1	Ruimtelijk-economische ontwikkelingen	37
5.2	Sociaaleconomisch	40
5.3	Conclusie: kansen genoeg om op in te spelen	41
	Colofon	43

1 Aan de slag met de economische toekomstvisie Stichtse Vecht 2025

Bundeling van krachten in één unieke gemeente

De gemeente Stichtse Vecht is een jonge gemeente, ontstaan in 2011 door samenvoeging van de voormalige gemeenten Breukelen, Loenen en Maarssen. Het biedt een unieke ligging in de Randstad tussen Amsterdam, Schiphol en Utrecht. Centrale verkeersaders lopen door de gemeente met de A2, het spoor en het Amsterdam-Rijnkanaal. De gemeente biedt al vele honderden jaren een hoge kwaliteit van het buitengebied voor de grote steden en dat is zichtbaar in de landgoederen en buitenplaatsen langs de Vecht. Deze aantrekkelijke uitgangspositie maakt het mogelijk om meer uit economische ontwikkeling te halen dan tot nu toe het geval is en op zo'n manier dat dit een bijdrage levert aan de brede maatschappelijke ontwikkeling binnen de gemeente en regio. Dit vraagt om een duidelijke koers gebaseerd op een heldere visie.

Focus op Morgen

Begin 2013 heeft de gemeenteraad van Stichtse Vecht haar toekomstvisie voor de lange termijn tot 2040 vastgesteld. Onder de titel Focus op Morgen geeft de gemeenteraad aan waar Stichtse Vecht goed in is, wat haar kernwaarden zijn, wat zij belangrijk vindt en wat ze naar de toekomst wil behouden, maar ook kijkt zij naar wat er op haar afkomt. Het belang van eigen identiteit, positionering binnen het grotere geheel van de regio en een toekomst waarbij economie en ecologie hand in hand gaan staan daarbij centraal.

Focus op Morgen is een eerste belangrijke stap door een afwegingskader voor de gemeente op hoofdlijnen neer te leggen. In vervolg hierop worden door het college diverse deelvisies voor de korte en middellange termijn opgesteld. Deze deelvisies komen participatief en gebiedsgericht tot stand en gaan concreet en op een gedetailleerder niveau in op ontwikkelingsmogelijkheden voor de belangrijkste thema's en locaties. Gezamenlijk leveren de deelvisies hun bijdrage aan een strategische agenda voor de toekomst. Met de *Economische Visie Stichtse Vecht 2025; Kansen pakken is mensenwerk* komt het college tegemoet aan het verzoek van de raad om ook specifiek voor het thema economie een deelvisie uit te werken.

Een economische visie gericht op kansen

De Economische Visie moet concreet maken hoe de economie van Stichtse Vecht zich het beste kan ontwikkelen in de periode tot 2025. Het gaat daarbij om de volle breedte van de economie, met al haar diversiteit aan sectoren en werklocaties. De visie moet duidelijkheid scheppen richting bewoners, bedrijven en organisaties over wat zij van het gemeentelijk economisch beleid mogen verwachten. De visie vormt een kader waarbinnen plannen getoetst kunnen worden, initiatieven gefaciliteerd en gestimuleerd en nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Het gaat daarbij vooral om het benutten van kansen. Uiteindelijk is het de ondernemer die kansen moet pakken en verzilveren.

Opbouw van de visie

Voorliggend visiedocument biedt via hoofdstuk 2 en 3 bondig de kern van waar Stichtse Vecht met haar economische ontwikkeling naar toe wil. Het geeft de ambitie voor de periode tot 2025 en de strategie waarmee vervolgens aan deze ambitie gewerkt gaat worden. Aanvullend biedt dit document via de hoofdstukken 4 en 5 een samenvatting van de onderbouwing voor het gekozen visiebeeld. Deze onderbouwing is tot stand gekomen door grondige analyse van het functioneren van de bestaande economie en de kansen en bedreigingen richting de toekomst. Een uitgebreide

inventarisatie van de economie van Stichtse Vecht en analyse van haar functioneren is opgenomen in het Bouwstenenrapport dat als bijlage bij de visie is opgenomen.

Deze Economische Visie zoekt nadrukkelijk de verbinding met de andere deelvisies om het toekomstbeeld kracht bij te zetten of om de realisatiemogelijkheden te vergroten. De Economische Visie vraagt op haar beurt ook om een verdere uitwerking op het moment dat deelthema's apart en op een gedetailleerder niveau aandacht vragen. Voorbeelden zijn uitwerkingen op het gebied van detailhandel, bedrijventerreinen, recreatie & toerisme en horeca. Deze uitwerkingen zijn inmiddels in gang gezet of zullen op korte termijn worden gestart.

Een economische visie om gericht mee aan de slag te gaan

De Economische Visie krijgt slagkracht door hier een stevig pakket aan samenhangende maatregelen aan te koppelen. Voortbouwend op deze Economische Visie wordt een dynamische uitvoeringsagenda opgesteld. Deze maakt duidelijk welke maatregelen in de tijd worden uitgevoerd en welke partijen daarbij betrokken worden.

2 De economische toekomstvisie Stichtse Vecht 2025

Onze ambitie voor 2025

De ambitie van Stichtse Vecht is op een gezonde en robuuste wijze de economie verder te ontwikkelen door bestaande kwaliteiten te behouden of te versterken. De economische diversiteit die deze gemeente kenmerkt biedt een stevig fundament voor gerichte en stabiele groei. Deze visie is erop gericht dat iedere ondernemer in Stichtse Vecht in 2025 een goed en aantrekkelijk vestigingsklimaat in onze gemeente aantreft en volop mogelijkheden krijgt om hun activiteiten uit te kunnen bouwen. De schaal waarop onze jonge gemeente nu kan werken, biedt kansen om meer te bereiken dan voorheen mogelijk was. Het doel is om de bestaande bedrijven (van zzp'er tot grootbedrijf) te koesteren en kansen op uitbreiding te bieden. Tevens biedt de gemeente ruimte aan nieuwe bedrijven om zich in onze gemeente te vestigen. Met groei van de economische activiteiten worden meer banen gecreëerd voor werknemers uit onze en omliggende gemeenten. Die economische groei vormt een onderlegger voor de welvaart van de gemeente en via de lokale bestedingen het welzijn van de burgers.

Groei in de gemeente en erbuiten

Groei van de Stichtse economie wordt beïnvloedt door de mate waarin de bedrijven binnen de gemeente succesvol kunnen opereren en kunnen beschikken over de juiste arbeidskrachten. Veel inwoners van Stichtse Vecht werken in Utrecht, Amsterdam en Schiphol. Ook het omgekeerde is zichtbaar, er is dagelijks een inkomende stroom werknemers van buiten de gemeente. Juist de ligging langs de (tegenwoordig vrijwel filevrije) A2 zorgt voor goede verbindingen van de gemeente met de omliggende regio's die deze dynamiek van de beroepsbevolking mogelijk maakt. Voor de ondernemers is dat een belangrijke kwaliteit van de gemeente. Er is een goed opgeleide beroepsbevolking beschikbaar binnen afzienbare reistijd en reisafstand. Die kwaliteit maakt het mogelijk om keuzes te maken voor het type economische groei wat in de gemeente gewenst is en welke groei in omliggende gemeenten kan plaatsvinden. .

Unieke kwaliteiten verder benutten

De gemeente Stichtse Vecht kent een hele interessante en diverse economie waarin het economisch zwaartepunt ligt in verstedelijkt zuiden van de gemeente omgeven door rust, ruimte en recreatieve mogelijkheden langs de Vecht, de historische kernen en het groenblauwe buitengebied. Dit is een unieke combinatie die de gemeente in de komende jaren verder wil benutten.

Met een gerichte strategie wil de gemeente dan ook de economische positie op de as tussen Amsterdam en Utrecht verder versterken. Dit onder andere door het aantrekken en goed accommoderen van groeiende bedrijven die werkgelegenheid opleveren voor de inwoners van de gemeente zelf en de regio. Deze groei wordt gerealiseerd door een strategie te volgen gericht op het benutten van kansen en sterktes die zich in de komende jaren voor doen.

Vanuit de omliggende gemeenten biedt het groenblauwe buitengebied en historische kernen een zeer aantrekkelijk recreatiegebied voor toeristen en dag bezoekers. De gemeente wil de bekendheid van de recreatiemogelijkheden binnen de gemeente vergroten en bezoekers verleiden vaker en langer voor een verblijf in Stichtse Vecht te kiezen. Dit leidt tot extra bestedingen en daarmee meer inkomsten en werkgelegenheid voor de recreatieve sector en de retail.

Het waarborgen van de aanwezige kwaliteiten en waar mogelijk versterken van de economie van Stichtse Vecht vraagt om een visie op het gebied en een passende strategie. Hieronder wordt de visie van de gemeente en de onderliggende strategie verder toegelicht.

2.1 Verschillende ontwikkelingsperspectieven voor noord en zuid

De gemeente kent ruimtelijk gezien een duidelijk verschil tussen het groene-blaue en landschappelijke noorden, westen en oosten, en het meer verstedelijkte zuiden. Dit verschil zal de komende jaren verder worden versterkt, door de ruimtelijk intensieve bedrijvigheid meer ruimte te bieden aan de zuidzijde. Aan de noordzijde worden meer extensieve economische functies, waaronder recreatie goed ingepast. De redenering hierachter is dat zo de landschappelijke kwaliteit van het noordelijk deel wordt behouden en er voldoende ruimte is voor nieuwe economische activiteiten in de zuidzijde. Door clustering aldaar kunnen bedrijven ook meer profiteren van elkaars nabijheid om zo efficiënter met ruimte en mogelijkheden om te kunnen gaan. Door de keuze voor een economisch intensief verstedelijkt hart (het zuiden) met daaromheen een economie van rust en ruimte te koppelen aan een beeldende gebiedsindeling (zie kaartje), wordt dit duidelijk voor investeerders en ondernemers. De gemeente kan hierdoor een helder en transparant ruimtelijk-economisch beleid voeren.

2.2 Inspelen op de toekomst: sectoren

Sectorstructuur onderschrijft de kwaliteiten van noord en zuid en de toekomstige kansen

Stichtse Vecht kent een gezonde, robuuste en diverse economische sectorsamenstelling (zoals diensten, bouw, industrie etc.) die goed aansluit bij de verwachte groei van de diverse

bedrijfstakken. Ruim de helft van de werkgelegenheid bevindt zich in sectoren die goederen en diensten buiten de gemeente afzetten. Een deel hiervan opereert op internationale schaal. De rest van de werkgelegenheid is meer lokaal dienstverlenend van karakter en is gebonden aan de (groei en samenstelling van de) bevolking. De handel is met 22% de sterkst vertegenwoordigde bedrijfstak, direct gevolgd door gezondheids- en welzijnszorg. De gemeente kent een dusdanig goede mix aan sectoren dat er geen aanleiding is om in de sectorstructuur beleidsmatig bij te sturen door specifiek in te zetten op achterblijvende bedrijfstakken. De koers is hier het voortbouwen op de reeds sterke bedrijfstakken in de zakelijke dienstverlening, de handel en de horeca/recreatie. Ook semipublieke werkgevers, waaronder de universiteit en zorginstellingen passen goed in het toekomstige profiel van de gemeente.

Kansen pakken in opkomende sectoren: E-commerce (logistiek) en stadsdistributie

Er liggen specifiek voor Stichtse Vecht kansen voor groei van bedrijvigheid in opkomende sectoren. De belangrijkste hiervan is e-commerce en stadsdistributie. Binnen de scope van e-commerce vallen de logistieke activiteiten van grote webwinkels van producenten en grote webwinkels die uitsluitend via internet verkopen (single channel) alsmede de e-commerce activiteiten van retailers (multi channel). Kenmerkend voor deze vestigingen is dat zij in het afzetgebied van hun klanten willen zitten, de nabijheid willen van een pakketnetwerk, hubs of depots en de nabijheid van voldoende en flexibel inzetbare arbeidskrachten van belang achten. Dit betekent in de praktijk dat de nabijheid van grote steden essentieel is. Uiteraard is tevens de bereikbaarheid via de snelweg van groot belang. Deze combinatie van vestigingsplaatsfactoren, biedt kansen voor Stichtse Vecht. Door goed ontsloten grotere kavels aan te bieden nabij de A2, kan nieuwe bedrijvigheid worden aangetrokken. Stadsdistributie (slimme bundeling van vervoerstromen in kleine busjes die de stad in rijden) gaat de komende jaren steeds meer het beeld op de weg rondom de stad bepalen. Het water, zowel het Amsterdam-Rijnkanaal als de Vecht, zou hierin nog wel eens een innovatief en interessant alternatief kunnen bieden. Naast nieuwe opkomende sectoren kunnen ook binnen bestaande sectoren nieuwe concepten en nieuwe product-marktcombinaties tot ontwikkeling komen die zeer kansrijk zijn zoals ontwikkelingen binnen de zorg.

2.3 Ruimte geven aan groei

Groei bestaande bedrijven: inspelen op grootte en behoefte

Stichtse Vecht heeft een goede mix van grote, middelgrote en kleine bedrijven. Er is een gezonde verdeling van de omvang van de werkgelegenheid in drie gelijke delen (ca. 33% elk) van bedrijven met meer dan honderd werknemers, tussen de 5 en 100 werknemers en kleine bedrijven (ZZP-ers tot en met 5 werknemers). Elk segment is dus van belang voor de huidige werkgelegenheid en moet ruimte krijgen voor economische activiteiten met het oog op de toekomst. Het is belangrijk om vast te stellen dat de behoeften van de middelgrote en grote bedrijven vaak anders zijn dan die van het kleine bedrijfsleven.

- **Ruimte voor kleine bedrijven:**

Voor kleine bedrijven geldt dat zij vaak nog in een dynamisch proces zitten van de opstartfase en bij succes kunnen doorgroeien naar een middelgroot bedrijf. Hier is de trits: van huis uit starten, doorgroeien in een bedrijfsverzamelgebouw en dan de sprong maken naar een eigen locatie. De gemeente zet zich de komende jaren in om een beter inzicht te krijgen in de behoefte naar deze drie type locaties en ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte wordt vrijgespeeld om aan de groei doelstellingen van kleinere bedrijven tegemoet te komen;

- **Ruimte voor (middel)grote bedrijven:** Bedrijven van een grotere schaal hebben meer ruimte voor ondernemen nodig. Sommige bedrijven passen nog goed in hun huidige jas (kantoor, bedrijventerrein), andere hebben behoefte aan ruimte voor uitbreiding. Vaak is dat mogelijk op

de huidige locatie, maar soms is er een nieuwe locatie gewenst. De gemeente streeft ernaar maximaal mee te denken en waar mogelijk faciliteren om die ruimtevraag te accommoderen.

De gemeente gaat haar beleid voor de werklocaties (nog) beter afstemmen op de concrete vraag van ondernemers in hun levenscyclus van hun bedrijf. De focus ligt op het (her)ontwikkelen en opwaarderen van bestaande werklocaties en soms het aanpassen van het profiel van een bedrijventerrein. Daar waar gewenst en mogelijk wordt actief gezocht naar het ontwikkelen van nieuwe locaties. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Ladder van Duurzame Verstedelijking.

Aantrekken nieuwe bedrijven door ruimte vrij te spelen

Juist vanwege de goede ligging van Stichtse Vecht en de ruimtelijke problemen van buurgemeenten zijn er goede kansen om nieuwe bedrijven aan te trekken. Met het kabinetsbeleid om mainport Schiphol te laten groeien, zijn er buitenlandse investeerders die een nieuwe locatie zoeken in de nabijheid van de luchthaven. Met de verbeterde verbinding A2 – A9 – A4 zijn de reistijden van de luchthaven naar locaties in de gemeente kort. Nieuwe bedrijven vragen wel om ruimte om hun activiteiten te kunnen uitvoeren. Binnen de gemeente blijkt dat veel bedrijventerreinen in de gemeente goed bezet zijn en weinig ruimte aan nieuwe bedrijven biedt. Daar komt bij dat de gemeente hier weinig sturing op kan uitoefenen omdat veel van de bestaande terreinen in eigendom zijn van particulieren. Met het oog op de toekomst wordt hier een tweevoudige strategie gehanteerd:

- Ruimtelijke reservering door uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen aan de zuidzijde van de gemeente. De gemeente kan hier zelf als eigenaar grond verwerven in overleg met bestaande terreineigenaren. Eventueel kan een nieuwe groene weidelocatie worden gekozen;
- Verkenning van ruimtelijke intensivering op bestaande terreinen. De gemeente is geen eigenaar van de gronden en zal vanuit een faciliterende rol het overleg aangaan met bestaande eigenaren om te onderzoeken waar kansen liggen voor een verdere optimalisatie van de bedrijventerreinen (bijvoorbeeld door te herstructureren en aanpakken van de openbare ruimte). Optimalisatie, met het oog op vestiging van nieuwe bedrijven, moet plaatsvinden binnen de bestaande contouren, bijvoorbeeld mogelijk is op Angstelkade, Merwedeweg en De Werf . Dit kan ook eventueel vorm krijgen in combinatie van het toevoegen van wonen en combineren met werk op bedrijventerreinen, maar dit heeft niet de voorkeur.

2.4 De rol van de gemeente

De gemeente Stichtse Vecht gaat vanuit verschillende rollen het bedrijfsleven en daarmee de Stichtse economie ondersteunen. Dit begint met de voorliggende ambitie vertaald in een visiedocument en krijgt vorm in de dagelijkse praktijk van beleid en bestuur. De gemeente is al steeds meer actief in regionale samenwerkingsverbanden en zal ook naar de toekomst toe gericht hier op inzetten. De organisatie en uitvoering van de gemeentelijke dienstverlening wordt waar nodig verder aangescherpt en ontwikkeld om het bedrijfsleven optimaal te kunnen faciliteren. Tot slot zal de gemeente ook haar rol nemen in het delen van kennis en als zodanig als makelaarsfunctie een verbindende factor vormen tussen het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de overheid. We lichten de rollen hieronder verder toe.

Spin in het regionale web

De gemeente Stichtse Vecht zal als een spin in het regionale web opereren om te weten wat bij andere gemeenten speelt, en wat voor beleid en instrumenten ingezet wordt om economische groei te realiseren. Dit inzicht biedt de gemeente de mogelijkheid om aan te sluiten bij interessante initiatieven waar ook Stichtse Vecht van kan profiteren, zich te onderscheiden van andere

gemeenten en samen op te trekken daar waar de economische dynamiek de schaal van de gemeente overstijgt.

Voorbeelden van interessante samenwerkingsverbanden op het vlak van toerisme is de samenwerking met de Vechtstreek, Amsterdam en Utrecht. Toeristen komen hier vandaan en samen heb je voldoende massa om een aantrekkelijke beleving op te zetten waar Stichtse Vecht een belangrijk deel van uitmaakt (zoals de stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinie als gezamenlijk pakket voor de wereld erfoed lijst, aansluiting op het sloepenknooppuntensysteem). Ook inhaken op het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien' biedt kansen voor het aantrekken van toerisme.

Een ander voorbeeld waar regionale samenwerking een echte meerwaarde heeft is in het beschikbaar stellen van nieuwe ruimte voor bedrijvigheid alsook het aantrekken van nieuwe bedrijven. Het beschikbaar stellen van bedrijventerreinen en kantoorlocaties moet in goed overleg met andere regionale partijen afgestemd worden om zo ervoor te zorgen dat er geen onder- of overcapaciteit aan bedrijfsruimte ontstaat (bijv. gezamenlijke kantorenstrategie). Belangrijk is kennis te nemen van deze dynamiek op regionale schaal om goed onderbouwde keuzes te kunnen maken binnen de eigen gemeente. Hier is de gemeente Stichtse Vecht al zeer actief in en zal dit ook in de komende jaren nadrukkelijk blijven doen om kansen voor optimalisering van het vestigings- en ondernemingsklimaat voor bedrijven in Stichtse Vecht te verzilveren.

Concreet betekent dit dat de gemeente een actieve rol zal spelen binnen onder andere de volgende verbanden:

- U10: Bundeling van kracht van tien gemeenten in de regio Utrecht op het gebied van economie, wonen en ruimtelijke ontwikkeling, bereikbaarheid en op het sociale domein;¹
- Economic Board Utrecht (EBU): Samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden in de regio Utrecht;
- Noordvleugel en Metropoolregio Amsterdam (MRA);
- Gooi- en Vechtstreek, waaronder de buurgemeenten Weesp en Wijdemeren.

Dienstverlenende rol gemeente

Een uitdrukkelijke wens vanuit de ondernemers in Stichtse Vecht is dat zij van de gemeente een hoge kwaliteit van dienstverlening verwachten. Zij willen zo min mogelijk tijd kwijt zijn aan wat in hun ogen bureaucratie is. Deze bureaucratie kan soms het gevolg zijn van een beperkte afstemming tussen de verschillende beleidsmedewerkers die richting de ondernemer communiceren of is het gevolg van wet en regelgeving. Voor dit laatste geldt dat de gemeente actief gaat inzetten op het verlagen van de zogeheten administratieve lasten waar mogelijk (minder regels en formulieren) en helder communiceren of het gemeentelijke of landelijke regelgeving betreft. Hierover bestaat bij de ondernemer vaak nog onduidelijkheid wat leidt tot irritatie en onbegrip richting de betreffende ambtenaar. Voor het verlagen van de administratieve lasten en kans op irritatie bij de ondernemer is de gemeente gestart met het opzetten van een multidisciplinair "programma deregulering". Verder moet goede communicatie ervoor gaan zorgen dat de relatie tussen ondernemer en overheid beter en vanzelfsprekender wordt en dat de ondernemer niet langer verschillende signalen krijgt van andere ambtenaren of bestuurders binnen de organisatie. Om dit te bewerkstelligen zullen aanvragen van ondernemers in multidisciplinaire teams behandeld worden.

Dat betekent dat in het vervolg bij een (aan)vraag gekeken wordt op welke (beleids)terreinen dit mogelijk een doorwerking kan hebben en wordt er een team samengesteld die deze

¹ Gemeenten: Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist.

beleidsterreinen dekt (bv iemand van economische zaken, ruimtelijke ordening en het sociale domein). Op deze manier kan er een eenduidige en afgewogen beslissing genomen worden.

Hierop aansluitend is het de ambitie van de gemeente Stichtse Vecht voor het bedrijfsleven een 'one stop shop' in te richten, waarbij er één ambtenaar het aanspreekpunt is. Meest voor de hand liggend is dat deze rol wordt ingevuld door de gemeentelijke accountmanager. Deze accountmanager kent de wensen van de ondernemer en krijgt de specifieke vragen door. Deze kunnen het hele werkveld van de gemeente bestrijken van vergunningverlening tot en met onderhoud aan de wegen. De accountmanager werkt vanuit de 'frontoffice' en schakelt intern met zijn collega's (backoffice). Vervolgens bundelt de accountmanager de informatie weer richting de ondernemer en zorgt dat de ondernemer tijdig weet waar hij op kan rekenen. De accountmanager zal in de praktijk er regelmatig voor kiezen de betreffende beleidsexperts te vragen te ondersteunen in de communicatie richting de ondernemer, maar vervult op deze manier de rol van makel en schakel functie. Het anders organiseren van de gemeentelijke dienstverlening zorgt ervoor dat in de 'backoffice' de beslisbevoegden (in multidisciplinaire teams indien nodig) zich buigen over de aanvraag waardoor de kans op onduidelijke of tegenstrijdige beslissingen afneemt en de ondernemers hebben via de accountmanager zo een eenduidig aanspreekpunt binnen de gemeentelijke organisatie.

Makelaarsfunctie op vlak van kennis en kunde

De gemeente zal een rol vervullen als makelaar tussen het bedrijven onderling en tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen. De gemeente zal optreden als de **initiatiefnemer en verbindende factor** voor meer strategische samenwerking tussen het bedrijfsleven, de regionale/lokale overheid en onderwijs- en kennisinstellingen. De onderwijssector is een belangrijke werkgever in Stichtse Vecht en de verbinding tussen het bedrijfsleven en bijvoorbeeld Nyenrode kan worden versterkt. Hierbij staat de Triple Helix-aanpak model. Daarmee sluit de gemeente goed aan op de particuliere initiatieven in de regio rond Utrecht. Zo is er het initiatief van **MKB-Utrecht**, welke de belangen behartigt van ondernemers in de gemeenten De Bilt, Bunnik, Houten, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht en Zeist, die samen een samenwerkingsverband op economisch terrein zijn aangegaan.

Triple Helix-aanpak

Er zijn regio's, met als bekendste voorbeeld de Brainport- regio in Zuidoost-Nederland, waar de Triple Helix-aanpak, de samenwerking tussen ondernemingen, onderwijs- en kennisinstellingen en lokale overheid een hoog strategische en georganiseerd karakter kent. Verwacht kan worden dat meer regio's zullen proberen tot een soortgelijk niveau van strategisch opereren te komen, door een lange termijnagenda te ontwikkelen op basis van de eigen speerpuntsectoren, unique selling points en specifieke uitdagingen zoals krimp (Zuid-Limburg) of juist een voorlopig groot cohort jongeren (Rotterdam).

Het faciliteren van kennis- en netwerkbijeenkomsten specifiek voor de **doelgroep zzp' ers** is een aandachtspunt vanuit de gemeente. Het ZZP-platform Stichtse Vecht en andere organen zoals FNV Zelfstandigen zijn hier al actief mee bezig, maar de gemeente is van mening dat hierin juist ook de overheid als verbindende factor kan optreden. Zeker buiten de grote steden zijn het aantal platforms waarop zzp' ers elkaar ontmoeten beperkter. Zzp'ers zijn in essentie op zoek naar werk en hiervoor is het hebben van connecties erg belangrijk. Het samenbrengen (makelen en schakelen) van potentiële opdrachtnemers en opdrachtgevers is belangrijk. Vooral binnen de zakelijke dienstverlening bestaat die behoefte. Denk aan het koppelen van grotere bedrijven aan relevante Stichtse zzp' ers die als een flexibele schil diensten kunnen aanleveren in plaats van dat een bedrijf dit binnenshuis organiseert.

De gemeente is vaak zelf opdrachtgever. Binnen de aanbestedingswet is het makkelijker om voor kleinere opdrachten zelfstandigen in te huren. In haar aanbestedingsbeleid gaat de gemeente verkennen hoe aanbestedingen ook vaker door zelfstandigen uitgevoerd kunnen worden. De mate waarin dit mogelijk is en waaraan een zzp' er moet voldoen om aanspraak te kunnen maken op gemeentelijke opdrachten zal helder richting de zzp'ers gecommuniceerd worden.

2.5 Waar liggen de kansen voor “Noord” en “Zuid”

Ontwikkelperspectief Noord

Herstructurering bedrijventerreinen en combineren van wonen en werken

De ambitie van Stichtse Vecht is om vitale wijken en buurten te hebben en te behouden in de 12 kernen. De wijk of buurt van de toekomst heeft voldoende flexibiliteit in de vorm van een mix van functies die goed gemengd kunnen worden en economische levendigheid. De economische levendigheid in (woon)wijken wordt vooral bepaald door kleinschalig ondernemerschap in de wijk, eventueel detailhandel, (persoonlijke) dienstverlening, (horeca)voorzieningen en een (toenemend) aantal zzp'ers. Gelet op de grote diversiteit in omvang en samenstelling van de kernen, vergt dit een maatwerk aanpak per kern/wijk. In het noordelijk deel van de gemeente wordt nadrukkelijk gezocht naar revitaliseringsmogelijkheden om, in het bijzonder op de solitaire locaties Vreeland Kerklaan/Bergseweg en Garsten Noord, de impact van werken op wonen en de negatieve uitstraling naar de omgeving te beperken.

Recreatie en zorg langs de Vecht

Stichtse Vecht sluit actief aan bij het initiatief 'Amsterdam Bezoeken Holland Zien'. Toeristen die naar Amsterdam komen worden gestimuleerd om langer te blijven en ook de regio te bezoeken. In het Vechtgebied wil de gemeente zich richten op wandelen en fietsen, maar ook op het stimuleren van het watertoerisme (naast de Loosdrechtse Plassen en de Maarseveense Plassen). Hiervoor zijn bijvoorbeeld aanlegplaatsen en -voorzieningen nodig bij de kernen langs de Vecht. De gemeente wil haar '**gezicht meer richten naar de Vecht**', dat kan bijvoorbeeld door de horeca en retail als 'vaardoel' op te laten nemen en dit te ondersteunen met een goede bewegwijzering vanaf de aanlegplaats. De Vecht vormt het 'unique selling point' van Stichtse Vecht en zal prominent aanwezig zijn in de toeristische promotie en marketing, waarbij met name wordt gefocust op de doelgroepen 'watertoeristen', 'fietsers' en 'wandelaars'. Belangrijk hierbij is de recreant en de toerist meer en langer te binden aan de kernen langs de Vecht, en zodoende meer geld uit te laten geven bij de bestaande horeca en winkeliers. Het realiseren van meer overnachtingsmogelijkheden is daarvoor noodzakelijk, zoals hotel, bed & breakfast of kamperen bij de boer.

De Vecht biedt tevens kansen voor nieuwe bedrijvigheid. Zo bieden de buitenplaatsen mogelijkheden voor nieuwe (luxe) zorgconcepten, die aansluiten bij de bevolkingssamenstelling en het imago van de gemeente. De gemeente wil de vestiging van dergelijke concepten actief stimuleren door in te spelen op de woon-zorg wensen van bemiddelde senioren, wetende dat de investeringen hiervoor van private investeerders moeten komen. Bij deze initiatieven wordt ervoor gewaakt het kind niet met het badwater weg te gooien door:

- het landschap, de natuur en cultuurhistorische waarden in Stichtse Vecht beschermen en behouden door **duurzame vormen van recreatie en toerisme**;
- publieke en private inkomsten uit toerisme en recreatie sterker koppelen aan de uitgaven voor het **onderhoud van het landschap en de natuur** (publiek-private financiering);
- toeristische bezoekersstromen kanaliseren, gemotoriseerd toeristisch verkeer zoveel mogelijk aan de randen van de dorpskernen en recreatiegebieden opvangen om de **verkeersdruk te beperken** en bezoekers stimuleren om gebruik te maken van duurzame vervoersmiddelen.

Agrarische sector als smaakmaker van het buitengebied

Landbouwbeleid wordt sterk gestuurd vanuit Brussel en als gemeenten kun je hier weinig tot geen invloed op uitoefenen. Als gemeente kun je wel sturen op het bieden van een goede infrastructuur (in het bijzonder ontsluiting voor vervoersstromen) en meedenken met de ondernemers wat binnen de kaders van de EU-regelgeving mogelijk is (denk bijvoorbeeld aan het verkleinen van de minimale afstand bij geurhinder in relatie tot de veehouderij). Hoewel het aantal arbeidsplaatsen in de agrarische sector beperkt is, draagt de sector in belangrijke mate bij aan werkgelegenheid in andere sectoren (bv in de vervoerssector, dienstverlening en machinebouw). Ook is de toegevoegde waarde per arbeidsplaats binnen de agrarische sector één van de hoogste in Stichtse Vecht. Daarmee is de agrarische sector niet alleen beeldbepalend voor de beleving van het buitengebied, maar vormt het ook een belangrijke economische sector binnen Stichtse Vecht. De rol van agrariër voor de beleving van het buitengebied kan nog versterkt worden in relatie tot ontwikkelkansen op het vlak van recreatie en toerisme.

De gemeente vindt het daarom belangrijk om de agrariërs te betrekken bij het versterken van de recreatie- en toerismemogelijkheden in het buitengebied. Zij zijn degene die grotendeels bepalen hoe het buitengebied eruit ziet en ervaren wordt. Het oprichten van micro-ondernemingen in het buitengebied geeft een impuls aan deze beleving. Denk bijvoorbeeld aan het eerder genoemde kamperen bij de boer, maar ook het aanbieden van streekproducten op de boerderij, bezoeken van een vrijloopstal, opzetten van een zorgboerderij. Door initiatieven en promotie op elkaar af te stemmen gaan we de belevingswaarde voor verblijf in het buitengebied vergroten. Verbreding van de plattelandseconomie draagt tevens bij aan de versterking van de werkgelegenheid in het buitengebied. Hierbij is het van belang dat de bestaande agrarische bedrijven goed kunnen blijven functioneren. In het noordelijk deel van Stichtse Vecht blijft de landbouw een belangrijke economische pijler.

Ontwikkelperspectief Zuid

Consolideren werklocaties Bisonspoor, Breukelerwaard en Maarssebroek

Het winkelcentrum en kantoorlocatie Bisonspoor en de bedrijventerreinen Breukelerwaard en Maarssebroek behoren tot de vitale locaties in de gemeente. Het is van belang dat deze locaties en terreinen en de daarop zittende bedrijven worden gekoesterd. Veel economische activiteiten in de gemeente concentreren zich hier en kunnen verder worden versterkt door selectief vestigingsbeleid, het niet toestaan van detailhandel op bedrijventerreinen (Bisonspoor uitgezonderd), waarborgen van een goede uitstraling en regio breed promoten als excellente werklocatie. Kantorenlocatie Planetenbaan heeft te kampen met structurele leegstand en gekeken wordt naar alternatieve ontwikkelmogelijkheden. De gemeente ondersteunt het private initiatief "Planetenbaan samen" en denkt mee door eventuele verbreding van gewenste ontwikkelmogelijkheden in het bestemmingsplan mogelijk te maken.

Satelliet voor Utrecht Science Park

In 2011 werd het universiteitsterrein De Uithof omgedoopt tot Utrecht Science Park (USP).

Het Utrecht Science Park ontwikkelt zich in een hoog tempo. Het USP is een 'magneet' voor de economie van de regio Utrecht, waar ook de regiogemeenten van mee kunnen profiteren. Zo zal er in Bilthoven op het terrein van het RIVM (verhuist in 2018 naar USP) een satelliet worden ontwikkeld van het USP. De gemeente Stichtse Vecht wil actief verkennen of er mogelijkheden zijn om eveneens als een kleinschalige satelliet van het USP te gaan fungeren. Hierbij zal er gekeken moeten worden naar een nichemarkt binnen de life-sciences en naar een geschikte locatie.

Station Breukelen als zakelijk knooppunt/locatie satelliet Science Park

Stichtse Vecht wil het stationsgebied van Breukelen beter benutten als knooppunt van infrastructuur (spoor en nabijheid afslag A2). Het station (op 15 minuten van Utrecht CS) biedt mogelijkheden om te benutten als locatie voor arbeidsintensieve activiteiten. In combinatie met de nabijheid van de afslag van de A2, is dit een goed ontsloten locatie. Indien er daadwerkelijk mogelijkheden zijn om binnen Stichtse Vecht een satelliet van het USP te realiseren, is de stationslocatie Breukelen een goede optie. Hiermee wordt afgeweken van de uit 2010 daterende plannen voor het gebied (Hof van Breukelen), welke meer aansloten bij een functie als gemengd woon-werkgebied, met een hoogwaardige boulevard en (grondgebonden) woningen.

Zorg langs de Vecht

De Vecht biedt ruimte voor nieuwe (luke) zorgconcepten en wellness-concepten, die aansluiten bij de bevolkingssamenstelling en het imago van de gemeente. De gemeente wil de vestiging van dergelijke concepten actief stimuleren door ruimte te bieden in bestemmingsplannen voor herprofilering van (historische) panden langs de Vecht en ruimte te bieden voor nieuwe ontwikkellocaties gericht op zorg en wellness. Initiatieven voor ontwikkeling zullen ook hier vooral vanuit private investeerders moeten komen. Binnen de wettelijke kaders wordt meegedacht en gezocht naar waar mogelijkheden liggen.

Toerisme en recreatie

Waar in het noordelijk deel het accent ligt op het ontwikkelen van accommodaties en toeristische voorzieningen, daar is in het zuiden al veel beschikbaar. Hier gaat het vooral om gemeente breed promotie op te pakken en een goed afgestemd toeristisch/recreatief product in de markt te zetten. Voor het aantrekken van watertoerisme is net als in Noord het realiseren van aanlegplaatsen en -voorzieningen langs de Vecht noodzakelijk.

Clustering en diversificatie van detailhandel en verblijfshoreca

De komende jaren wordt actief ingezet op het concentreren van detailhandel en horeca. Dit door organisch te sturen op vestiging van bedrijven op de aangewezen locaties die passen bij het vastgestelde profiel. De toenemende vraag naar dagelijkse boodschappen als gevolg van de vergrijzing in combinatie met het relatief hoge gemiddelde besteedbaar inkomen in Stichtse Vecht biedt kansen voor het accommoderen van speciaalzaken in het dagelijkse segment (bv bij de Kaatsbaan). Dit in combinatie met verblijfshoreca en terrasfaciliteiten en eventuele creatieve activiteiten zorgen ervoor dat er meer bezoekers getrokken worden, dat ze langer in een gebied verblijven en meer besteden. Hiermee wordt de basis van het bestaansrecht van de aanwezige functies meer solide.

Stichtse Vecht beschikt reeds over een kwalitatief hoogwaardig horeca-aanbod, met verhoudingsgewijs veel sterrenrestaurants. Deze restaurants doen het goed en trekken hun eigen publiek. Het is vooral de verblijfshoreca in relatie tot detailhandel dat de komende jaren meer aandacht krijgt.

2.6 Ontwikkelperspectief naar locatie

Op een geografisch lager schaalniveau maken we ook een economische afweging voor de toekomst van locaties. Bij de gemeente zijn capaciteit en middelen beperkt dus moeten er de komende jaren keuzes gemaakt worden waar wel en niet op ingezet gaat worden.

Voor versterking van de economische structuur maken we onderscheid naar A-locaties, B-locaties en C-locaties:

A-locaties zijn belangrijke economische gebieden in termen van bedrijvigheid, werkgelegenheid en bestedingen voor Stichtse Vecht. Deze gebieden vormen de slagader van de Stichtse economie;

B-locaties zijn economische gebieden die extra aandacht behoeven voor behoud of het op peil brengen van de vitaliteit en daarmee goed functioneren van de bedrijven in de toekomst;

C-locaties zijn economische gebieden die door de gemeente worden ondersteund met aanvullende maatregelen indien noodzakelijk

In onderstaande tabel is zowel voor deelgebied Noord als Zuid aangegeven welke locaties we als A-, B- of C-locatie beschouwen. In het uitvoeringsprogramma zijn de maatregelen hierop afgestemd.

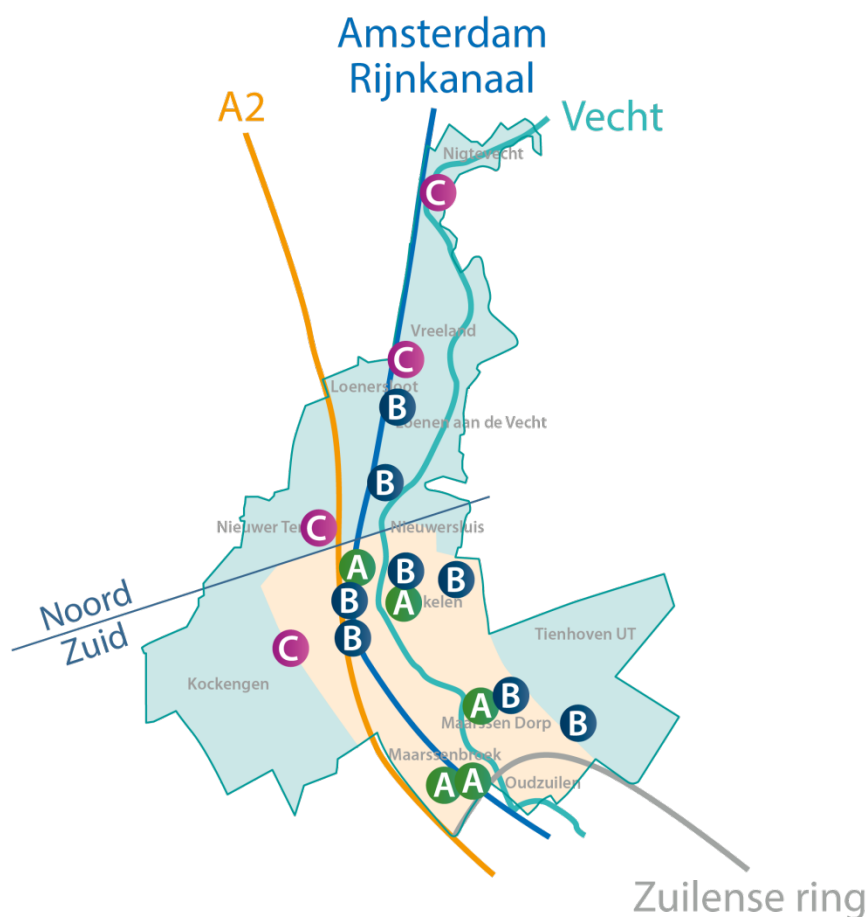
Noord

Locatie	Toelichting
A-locaties	
Geen A-locaties	Het noorden van Stichtse Vecht kent op locatieniveau geen economisch prioritaire gebieden.
B-locaties	
Angstelkade (werklocatie)	Functioneel terrein met als belangrijke beperking de ontsluiting. Heeft echter wel ruimte voor nieuwe bedrijven en is geschikt voor lokale bedrijven.
Loenen aan de Vecht (winkelcentrum)	Het aanbod van dagelijkse benodigdheden op peil houden is belangrijk, dit geldt zowel voor de lokale werkgelegenheid als voor wonen.
De Werf (werklocatie)	Klein bedrijventerrein, maar één van de weinige terreinen met uitbreidingsmogelijkheden (1 ha).
C-locaties	
Garsten Noord (werklocatie)	Historisch gegroeid, geen ideale plek voor werken. -.
Nieuwer ter Aa (werklocatie)	Solitaire locatie met enkele bedrijven. Functioneert goed, pakt de markt verder zelf op.
Vreeland: Kerklaan/Bergseweg)	Historisch gegroeid, geen ideale plek voor werken. Mitigerende maatregelen treffen om overlast te beperken.

Zuid

Locatie	Toelichting
A-locaties	
Bisonspoor (werklocatie en winkelcentrum Maarssen)	Goed ontsloten locatie, concentratie van retail en bedrijven. Heeft economische groeipotentie voor verdere versterking, maar zal vooral vanuit de markt moeten komen. Mogelijkheid tot transformatie naar wonen voor kantorengedeelte.
Maarssenbroek (bedrijventerrein)	Belangrijk en goed functionerend bedrijventerrein, één van de belangrijkste economische aders van de gemeente. Mogelijkheid tot transformatie kantorengedeelte Planetenbaan.
Maarssen (winkelcentrum)	Het hart van Maarssen, toeristische trekker (Kaatsbaan) en potentie voor economische versterking en scherpe(re) profilering in de regio.
Breukelerwaard (werklocatie)	Vestigingsplek van een aantal grote bedrijven, een locatie met groeipotentie langs het spoor en de A2 en kansrijk voor toekomstige groeisectoren zoals e-commerce, stadsdistributie en internationale

Locatie	Toelichting
	bedrijven (oriëntatie Schiphol).
Breukelen (winkelcentrum)	Het hart van Breukelen, toeristisch/recreatieve trekker en potentie voor economische versterking en scherpe(re) profilering in de regio.
B-locaties	
Merwedeweg (werklocatie)	Functioneel bedrijventerrein dat een revitaliseringsplan nodig heeft om te voorkomen dat het (verder) in een neerwaartse spiraal terecht komt.
Keulsevaart (werklocatie)	Functioneel bedrijventerrein dat een revitaliseringsplan nodig heeft om te voorkomen dat het (verder) in een neerwaartse spiraal terecht komt. Kan meeliften op ontwikkelingen rond het station en Breukelerwaard.
Herenweg/Gageldijk (werklocatie)	Met meer dan 100 bedrijven een belangrijk terrein om te behouden. Heeft haar eigen dynamiek, maar vraagt wel om regie op afstand om te voorkomen dat er belemmeringen optreden door ingrepen in de fysieke ruimte of het toestaan van conflicterende activiteiten.
Plesmanlaan Maarssen-Dorp (winkelstraat)	Lokaal georiënteerd en functioneel. Geen economisch zwaartepunt, maar wel belangrijk voor de woonkern.
Noord/De Passage (Breukelen)	Lokaal georiënteerd en functioneel, maar moet aangepakt worden om verdere verpaupering tegen te gaan.
Scheendijk (werklocatie)	Heeft haar eigen dynamiek. Vanuit recreatief-toeristisch oogpunt interessante locatie, maar in termen van werkgelegenheid beperkt.
C-locaties	
Portengensebrug (werklocatie)	Lokaal en functioneel bedrijventerrein dat zichzelf goed kan bedruipen. Economisch geen grote footprint op de Stichtse economie, landschappelijke inpassing kan verbeteren.

Ontwikkelmogelijkheden voor gebruik van het Amsterdam-Rijnkanaal zijn beperkt. Het kanaal is een belangrijke ader voor scheepvaart wat betekent dat er geen schepen aan mogen leggen voor overslag tenzij er een inkasting of binnenhaven wordt gerealiseerd. Dit is zeer kostbaar en zal niet opwegen tegen de potentiële baten. De focus voor kansen voor economische ontwikkeling liggen daarom meer op de Vecht en de A2.

2.7 Wat is er nodig om een sterker ondernemingsklimaat te creëren

De hier beschreven visie zal de komende tien jaar tot een aantal economische effecten leiden. De kwantitatieve omvang is niet exact te voorspellen, wel kunnen de effecten meer kwalitatief worden geduid. De kern is dat door het beleid meer banen behouden blijven en nieuwe worden gecreëerd.

Investeren in zowel harde als zachte economie randvoorwaarde voor groei

In deze economische visie presenteren we onze ambities met een bijbehorend pakket aan maatregelen. Het is de mix aan zogeheten harde en zachte maatregelen die samen bijdragen aan een sterker ondernemingsklimaat en daarmee potentie voor groei van de werkgelegenheid. Eén van de belangrijkste randvoorwaarden voor het goede functioneren van bedrijven en altijd in de top-3 bij locatiekeuzes is bereikbaarheid, gevolgd door geschikt kavelaanbod. Het zijn vooral de stuwende bedrijven die 'geld maken' die hier kritisch naar kijken. Zonder investeringen in hoogwaardige ontsluiting en bereikbaarheid van de werklocaties en een kwalitatief hoogwaardig (en voldoende) aanbod aan kavels in combinatie met een verzorgde openbare ruimte heb je geen goede propositie om nieuwe bedrijven aan te trekken en bestaande bedrijven te behouden.

Investerings in de harde economie zijn 'must haves' geen 'nice to haves' voor stuwende bedrijven en daarmee voor behoud en groei van werkgelegenheid.

Herstructureren van bestaande bedrijventerreinen voorkomt verpaupering en is ook een reden om een bedrijf te handhaven. Voor het aantrekken van nieuwe bedrijven is de gunstige ligging van Stichtse Vecht belangrijk om als contramural te kunnen functioneren van Utrecht, Schiphol en Amsterdam. Bedrijven die een vestigingsplaats zoeken zouden de gemeente aantrekkelijk vinden omdat het vestigingsklimaat (ook voor wonen en recreëren) op orde is en toch binnen een half uur van Schiphol ligt. Die nieuwe bedrijven vragen om nieuw aanbod van ruimte op bedrijventerreinen en een optimale ontsluiting van de werklocatie.

Ondersteunend aan bovengenoemde randvoorwaarden in de fysieke sfeer vraagt een goed ondernemingsklimaat ook aandacht voor de meer zachttere factoren. De maatregelen om het bestaande bedrijfsleven te koesteren door betere dienstverlening van de gemeente en het inzetten op kennisdelen vanuit de triple helix zal meer bedrijven in de gemeente vasthouden. De arbeidsmarkt biedt relatief hoog opgeleide mensen en met de aanwezigheid van een aantal grote kennisintensieve bedrijven en de kennisinstellingen (o.a. Nyenrode University) kan nieuwe kennis worden ontwikkeld en verspreid. Dat leidt tot innovatie en nieuwe producten en processen. Dat is de kern voor toekomstige groei.

Met het bieden van meer verblijfsaccommodaties kunnen toeristen worden verleid binnen de gemeentegrenzen meer geld uit te geven. Tot slot kan gewezen worden op de 'multiplier' van wonen. Voor elke drie nieuwe woningen ontstaat gemiddeld één nieuwe arbeidsplaats bij de verzorgende diensten, waaronder detailhandel, onderwijs en zorg. Dit geheel aan activiteiten genereert economische groei, hogere bestedingen en nieuwe banen in de gemeente.

Het is een gezonde mix van maatregelen op zowel harde als zachte factoren die samen de kwaliteit van het ondernemingsklimaat in Stichtse Vecht bepalen.

2.8 Conclusie: Gemeente gaat actief aan de slag

De economische toekomstvisie *Stichtse Vecht 2025* heeft als doelstelling een gezonde economische ontwikkeling gericht op het waarborgen van de aanwezige kwaliteiten en waar mogelijk versterken. Dit vraagt om een goed afgestemde regionale aanpak, waarbij vooral moet worden ingespeeld op de grote burens Amsterdam, Schiphol en Utrecht. Door juist een aantal bedrijfstakken aan te spreken, die daar niet (meer) goed passen, kan Stichtse Vecht een eigen profiel laten zien. Zo kan Stichtse Vecht zich profileren op en gericht werven in de bedrijfstakken waar kansen liggen (e-commerce, stadsdistributie, recreatie en zorg). Dat vergt eveneens inzet op behoud en het verder versterken van de bestaande bedrijven. Hun functioneren vormt het visitekaartje naar de regio. Randvoorwaarde voor groei is ruimte om te kunnen ondernemen. Ruimte die schaars dreigt te worden en waar de gemeente een rol kan vervullen. De dienstverlening van de gemeente richting ondernemers kan aan kwaliteit winnen door herkenbaar accountmanagement met een goed functionerende backoffice. Binnen de gemeente worden twee specifieke ontwikkelingsperspectieven onderscheiden voor het Noordelijk deel (combinaties van wonen en werken, recreatieve ontwikkelingen langs de Vecht) en het Zuidelijk deel (intensievere ontwikkeling o.a. rond het station Breukelen en als satelliet voor het Science Park Utrecht).

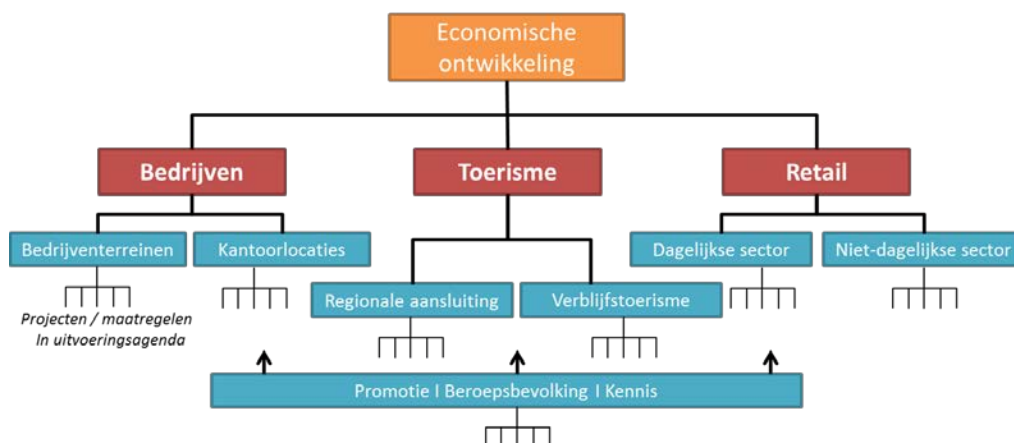
Naast deze visie ontwikkelt de gemeente een uitvoeringsagenda waarin concrete maatregelen worden benoemd die aansluiten bij de geformuleerde ambities. In het volgende hoofdstuk worden de strategische thema's toegelicht waarbinnen de maatregelen worden uitgewerkt. Voor de

uitvoering van de maatregelen is **investeringskracht** nodig en een **passende en toegesneden gemeentelijke organisatie** met de juiste kwaliteit en voldoende capaciteit. Hiervoor worden intern goede afspraken gemaakt over wie verantwoordelijk wordt voor welke ambitie en maatregelen en hoe de investeringskracht door samenwerking gemaximaliseerd kan worden.

Met deze visie en maatregelen kan de gemeente de komende tien jaar het beleid voeren gericht op economische groei op basis van de eigen kwaliteiten van het gebied.

3 Strategisch kansen pakken

Stichtse Vecht gaat voor een gezonde en verantwoorde economische ontwikkeling waarbij de aanwezige kwaliteiten waar mogelijk worden versterkt en nieuwe kansen benut. Dit leidt met een goede strategie tot groei van de werkgelegenheid en bestedingen binnen de gemeente. Hiervoor zal de gemeente een strategie aanhouden gericht op het benutten van kansen en sterktes die zich in de komende jaren voor doen. Bij deze keuzes horen passende maatregelen die in de uitvoeringsagenda worden behandeld.

De strategische keuzes zijn per thema (bedrijven, toerisme en retail) hieronder samengevat. Tevens wordt stilgestaan bij het belang van promotie, de ontwikkeling van de beroepsbevolking en het delen van kennis.

3.1 Bedrijven

De gemeente streeft naar een aantrekkelijk ondernemingsklimaat voor bedrijven door te voorzien in een goede mix aan werklocaties die aansluiten bij de vestigingseisen van bedrijven. Dat betekent dat de gemeente nadrukkelijk kijkt naar de beoogde doelgroepen en de vestigingseisen die deze doelgroepen stellen. Hoe beter de match tussen vraag en aanbod voor een specifieke doelgroep hoe beter de condities zijn om te kunnen groeien. Dit geldt zowel voor het bestaande bedrijfsleven als nieuwe bedrijven. Een zorgvuldige afweging van de juiste functies op de juiste plek is voor de gemeente dan ook een belangrijk element voor een aantrekkelijk ondernemingsklimaat. Dat betekent aandacht voor een goede landschappelijke inpassing van de werklocaties, aandacht voor de kwaliteit van de werklocaties en regionale afstemming van vraag en aanbod om de aantrekkelijkheid van de gemeente te waarborgen en te verbeteren. De gemeente gaat de komende jaren actief inzetten op onder andere:

- **Opwaardering en herprofilering van het kansrijke aanbod.** Op de bestaande terreinen sluit een deel van de panden niet aan bij de veranderende wensen van ondernemers en werknemers en staan lange tijd leeg. In overleg met de grondeigenaren en de ondernemers op het terrein wordt in gezamenlijkheid de mogelijkheden verkend voor het tegen gaan van verpaupering, toestaan van 'alternatieve' bestemmingen (al dan niet tijdelijk) en het vasthouden of realiseren van een bepaalde kwaliteit, vitaliteit en uitstraling van het terrein. Ook kunnen combinaties tussen werken en wonen worden gelegd. Als alternatieve bestemming voor de invulling van incurant vastgoed kan nagedacht worden over het aanbieden van recreatieve activiteiten in dit betreffende pand en ook vanwege parkeermogelijkheden kan een

bedrijventerrein goed als vertrekpunt dienen voor activiteiten in het buitengebied. Zo krijgt een bedrijventerrein naast een werkfunctie ook een faciliterende functie voor het buitengebied;

- **Verdere afstemming en duidelijkheid over volume kantoren in regionaal verband.** Er is regionaal besloten dat de focus op kantoren zich vooral rond knooppuntlocaties zal manifesteren. Consequentie van deze beleidsmatige keuze is dat voor omliggende gemeenten zoals Stichtse Vecht en Nieuwegein de nu al hoge kantorenleegstand voorlopig niet opgelost gaat worden. Het hoogwaardige segment kent nog wel vraag, in relatie tot de ambitie om als satellietgemeente te fungeren en (OV-)knooppunt Breukelen verder te ontwikkelen is regionale afstemming over de mogelijkheden noodzakelijk;
- **Kansloos vastgoed uit de markt nemen.** Het 'kansloze' vastgoed (vooral kantorenmarkt) wordt geïdentificeerd en van de markt onttrokken of ingezet voor alternatieve bestemmingen, zodat het gebied niet zal verslechteren. Het opstellen van een beeldkwaliteitsplan, een duidelijke en (uit)gedragen visie op het terrein en ruimte voor groei creëren zal een impuls geven aan het keren van de negatieve regionale groei in de afgelopen jaren;
- **Detailhandel in de kernen en niet op bedrijventerreinen.** Detailhandel moet zich vestigen in de winkelgebieden ter versterking van de centrumfunctie voor bewoners en bezoekers. Detailhandel (ook ambulante handel) wordt alleen op bedrijventerreinen toegestaan indien aangetoond wordt dat dit ter ondersteuning is van de bedrijven op de bedrijventerreinen en geen bedreiging vormt voor de lokale buurtcentra. Een pick-up point beschouwen we niet als reguliere detailhandel. Voorkomen moet worden dat detailhandel de (reeds) schaarse beschikbare ruimte op de bedrijventerreinen inneemt, terwijl op een later moment geconcludeerd moet worden dat er geen ruimte meer is voor inpassing van bijvoorbeeld industriële of logistieke bedrijven. Zorgvuldige afweging tussen de juiste functie op de juiste plek! Ook detailhandel in volumineuze goederen (PDV) valt niet onder reguliere detailhandel en is onder voorwaarden goed inpasbaar op bedrijventerreinen. Daarbij verdient het de voorkeur om waar mogelijk deze functies ruimtelijk te clusteren. De Economische Visie zal zowel voor bedrijventerreinen als detailhandel nader worden uitgewerkt waardoor de concrete mogelijkheden per locatie zichtbaar worden.
- **Stichtse Vecht profileert zich als satellietgemeente van Utrecht Science Park.** Hiervoor is het belangrijk hoogwaardige bedrijfsruimte aan te kunnen bieden, in de directe nabijheid van OV en snelweg op een hoogwaardige (groene) locatie waar uitbreidingsmogelijkheden zijn. Aangezien ook sterk vanuit regionaal verband gekeken wordt naar deze sector is het belangrijk om goede afspraken te maken met Utrecht en breder binnen de U10. Ook vanuit Noordvleugelverband wordt ingezet op 'One Health' en 'Zorginnovatie'. Voor de gemeente interessant om te kijken of hierop aangehaakt kan worden.

3.2 Toerisme

Stichtse Vecht beschikt over een voor recreanten en toeristen zeer aantrekkelijke combinatie van historische kernen, hoogwaardig horeca aanbod, recreatieve mogelijkheden in de kernen, maar ook langs de Vecht in een prettig en rustig landelijk buitengebied. Op dit moment is de bekendheid van alle recreatieve mogelijkheden bij potentiële bezoekers in de omliggende regio's nog te beperkt en kent de gemeente relatief veel toeristen die de gemeente aandoen als tussenstop in plaats van als start- en eindpunt. De gemeente gaat actief inzetten op het genereren van een grotere bekendheid van een attractief Stichtse Vecht bij potentiële bezoekers, waarbij met name wordt gefocust op de doelgroepen 'watertoeristen', 'fietsers' en 'wandelaars'. Belangrijk doel hierbij is de recreant en de toerist meer en langer te binden aan de kernen langs de Vecht, en zodoende meer geld uit te laten geven bij de bestaande horeca en winkeliers. Het realiseren van meer overnachtingsmogelijkheden is daarvoor noodzakelijk en samenwerking met de agrarische sector als smaakmaker in het buitengebied is hiervoor cruciaal. Door actief aan te sluiten bij regionale initiatieven en combinaties

van recreatiemogelijkheden aan te bieden die als start- en eindpunt Stichtse Vecht kennen wordt Stichtse Vecht de komende jaren steeds meer een verblijfsplek voor toeristen. De gemeente gaat de komende jaren actief inzetten op onder andere:

- **Toerisme: actief aanhaken bij bovenregionale initiatieven en verblijfstoerisme versterken**
Doorgaan op het beleid met het promoten van het historische en culturele erfgoed (Hollandse Waterlinie, Gouden Eeuw). Het creëren van een belevenis kan gemakkelijk verder uitgebouwd worden door het aanbieden van digitale extra's die het recreëren in Stichtse Vecht nog aantrekkelijker maken. De samenwerking met de Vechtstreek, Amsterdam en Utrecht is een logische. Toeristen komen hier vandaan en samen heb je voldoende massa om een aantrekkelijke beleving op te zetten waar Stichtse Vecht een belangrijk deel van uitmaakt (zoals de stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinie als gezamenlijk pakket voor de wereld erfgoed lijst, aansluiting op het sloepenknoppuntensysteem). Ook inhaken op het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien' biedt kansen voor het aantrekken van toerisme;
- **Agrarische sector als smaakmaker van het buitengebied.** Met betrekking tot recreatie en toerisme is het betrekken van de agrariërs bij de ontwikkeling van beleid belangrijk. Zij zijn degene die grotendeels bepalen hoe het buitengebied eruit ziet en ervaren wordt. Gezamenlijk doel is het versterken en vermarkten van deze landschappelijke identiteit als groen en aantrekkelijk buitengebied voor recreanten. Het oprichten van micro-ondernemingen in het buitengebied geeft een impuls aan deze beleving. Denk bijvoorbeeld aan het kamperen bij de boer, maar ook het aanbieden van streekproducten op de boerderij, bezoeken van een vrijloopstal, opzetten van een zorgboerderij. Door initiatieven en promotie op elkaar af te stemmen gaan we de belevingswaarde voor verblijf in het buitengebied vergroten. Verbreding van de plattelandseconomie draagt tevens bij aan de versterking van de werkgelegenheid in het buitengebied. Zeker in het noordelijke deel, maar ook in het westelijk deel van Stichtse Vecht blijft de landbouw een belangrijke pijler van de lokale economie. De gemeente houdt in de gaten of activiteiten in het buitengebied elkaar niet bijten. Zo is het wenselijk om initiatieven gericht op recreatie en toerisme aan te laten sluiten bij de recreatieve hoofdroutes in het buitengebied en de meer intensieve(re) landbouw ruimte te bieden daar waar de bezoekersstromen gering zijn (dit in reactie tot bijvoorbeeld de parkeerbehoefte, veiligheid op de weg en geluids- en milieuhinder).

3.3 Retail

De komende jaren zet de gemeente actief in op het concentreren van detailhandel en horeca. Dit door organisch te sturen op vestiging van bedrijven op de aangewezen locaties die passen bij het vastgestelde profiel. Dat betekent selectief vestigingsbeleid waarbij het doel is het bundelen van passende detailhandel in de kernen in combinatie met verblijfhoreca en terrasfaciliteiten. De gemeente stelt als doel het creëren van een 'beleving' in ieder winkelgebied waardoor meer bezoekers getrokken worden, ze ook langer in een gebied verblijven en meer besteden. Hiermee wordt de basis van het bestaansrecht van de aanwezige functies meer solide. Door ook (meerdaagse) recreatieve activiteiten in het winkelgebied samen te brengen als eindstation wordt een langer verblijf steeds aantrekkelijker. De toenemende vraag naar dagelijkse boodschappen als gevolg van de vergrijzing in combinatie met het relatief hoge gemiddelde besteedbaar inkomen in Stichtse Vecht biedt kansen voor het accommoderen van speciaalzaken in het dagelijkse segment. De gemeente zet de komende jaren actief in op onder andere:

- **Detailhandel: dagelijkse sector versterken en nichemarkt creëren in niet-dagelijkse sector.** Als gevolg van de vergrijzing nemen de bestedingen aan voeding, woning en hygiëne-verzorging toe. Er wordt geen sterke stijging in de totale winkelbestedingen in 2025 verwacht, maar voor Stichtse Vecht betekent dit wel dat er de komende jaren een groei verwacht kan worden in de voedingsbranche. De vergrijzing leidt in toenemende mate tot behoefte aan

bezorgdiensten, in het bijzonder voor de hulpbehoevenden. Het creëren van nichemarkten voor de niet-dagelijkse sector wordt bereikt door in te zetten op clustering van kleinschalige onderscheidende winkelformules die bijdragen aan een 'beleving' in combinatie met de aanwezigheid van de Vecht, de historische kern, horeca en hotels. Branding hiervan als zodanig is dan wel belangrijk.

3.4 Beroepsbevolking & demografie

De bevolking van Stichtse Vecht wordt gemiddeld genomen steeds ouder in de komende jaren. Dit heeft zowel gevolgen voor de nu en in de toekomst aanwezige voorzieningen als voor de beschikbaarheid van arbeidskrachten. Gericht sturen op de toekomst van morgen is belangrijk en daarvoor anticipeert de gemeente tijdig door scherp in beeld te krijgen wat de mogelijke gevolgen zijn van deze vergrijzing en treed in overleg met de betrokken partijen die hier mede sturing aan kunnen geven. De gemeente zet de komende jaren actief in op onder andere:

- **De consequenties van de vergrijzing en ontgroening in beeld brengen.** Goed gekeken moet worden in hoeverre er ook in de toekomst (2025) voldoende massa is voor het overeind houden van de huidige onderwijs- en kind gerichte voorzieningen. In relatie tot de omvang van de beroepsbevolking (en daarmee pool aan arbeidskrachten), de werkgelegenheid in de onderwijssector en dienstverlening (kinderdagverblijven etc.) kan deze daling gevolgen gaan hebben. De gemeente gaat hier proactief op sturen door in goed overleg met de betrokken partijen de impact van de vergrijzing en ontgroening in beeld te brengen en concrete maatregelen te formuleren die ervoor zorgen dat deze potentiële bedreiging juist een kans wordt;
- **De vaardigheden van de beroepsbevolking in kaart brengen en in Triple Helix verband afspraken maken.** Om groei van het bedrijfsleven in Stichtse Vecht goed te accommoderen is het belangrijk goed zicht te krijgen in de type vaardigheden die het gevestigde bedrijfsleven in de toekomst nodig heeft en het aanbod aan vaardigheden die de beroepsbevolking heeft. Samenwerking in de Triple Helix (overheid, kennisinstellingen en het bedrijfsleven) is nodig om hier tijdig op voor te sorteren.

3.5 Promotie

Promotie wordt vaak onderschat als middel om je eigen gemeente te positioneren naar de buitenwereld. In de toeristische sector is promotie een algemeen goed, anders wordt je immers niet gevonden. Hetzelfde geldt voor de promotie van een aantrekkelijk investeringsklimaat. Het etaleren van de unieke kwaliteiten van het investeringsklimaat in Stichtse Vecht voor bedrijven is eveneens cruciaal om in beeld te komen en te blijven bij bedrijven die op zoek zijn naar een nieuwe (uitbreidings)locatie. Stichtse Vecht gaat hier nadrukkelijk meer aandacht aan besteden en wil dit samen oppakken met de echte ambassadeurs, het huidige bedrijfsleven:

- **Promotie van de regio op basis van aanwezige kwaliteiten.** Promotie wordt gericht ingezet op het benadrukken van de sterke en unieke kwaliteiten binnen Stichtse Vecht als gunstig investeringsklimaat voor bedrijven. Denk hierbij aan de ligging langs de Vecht in een groene omgeving, de goede bereikbaarheid via de A2 en de sterke (regionale) arbeidsmarkt. De aanwezigheid van de juiste arbeidskrachten is voor nieuwe investeerders vestigingsfactor nummer één. Rekening houdende met de beperktere reisbereidheid van lager- en middelbaar opgeleiden is nabijheid van geschikt personeel erg belangrijk. Een hoge participatiegraad en een lage werkloosheid zijn sterktes die dit onderschrijven.

3.6 Kennis

De gemeente Stichtse Vecht wil de komende jaren de know-how en de netwerken binnen Stichtse Vecht verder versterken. Samenwerking en het delen van kennis tussen het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de overheid (Triple Helix) leidt tot nieuwe inzichten die kunnen bijdragen aan groei en versterking van het ondernemingsklimaat. Via de ondernemers- en brancheverenigingen komen bedrijven reeds met elkaar in contact, maar de kennis en kunde bij de overheid en kennisinstellingen worden nog onvoldoende benut. Zo biedt de aanwezigheid van Nyenrode Business University in Stichtse Vecht een unieke mogelijkheid tot meer kennisdeling en samenwerking tussen het gevestigde bedrijfsleven en de universiteit:

- **Benutten kunde van de Nyenrode Business University.** De universiteit richt zich vooral op het zowel fulltime als parttime aanbieden van programma's op onder meer het gebied van bedrijfskunde, accountancy en management. De kennis en kunde die aanwezig is in combinatie met de gestelde ambitie om zich verder te ontwikkelen op het vlak van Onderwijs, Onderzoek, Ontmoeten en Ondernemen biedt aanknopingspunten om ook het gevestigde bedrijfsleven in Stichtse Vecht meer te betrekken op basis van de Triple Helix. Verschillende trajecten zijn al in gang gezet, zoals het meedenken vanuit Nyenrode in het formuleren van duurzaam gemeentelijk beleid en het aanbieden van gastcolleges waarvoor de lokale ondernemers zijn uitgenodigd. Verdere afstemming over samenwerking en kennisuitwisseling is gewenst.

4 Economisch Profiel

Gemeente Stichtse Vecht is een jonge en bijzondere gemeente. Met een dynamisch en meer verstedelijkt hart in het zuiden van de gemeente en daaromheen juist een sterk groen en landelijk karakter kent de gemeente twee gezichten. Gelegen tussen Utrecht en Amsterdam en een gunstige ligging langs de A2 en de Vecht maken dat de gemeente zich heeft kunnen ontwikkelen tot een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te werken. In dit hoofdstuk beschrijven we het economisch profiel van Stichtse Vecht op hoofdlijnen. In het bijbehorende bouwstenenrapport wordt uitgebreider stilgestaan bij het economisch profiel van de gemeente.

4.1 Productiestructuur Stichtse Vecht

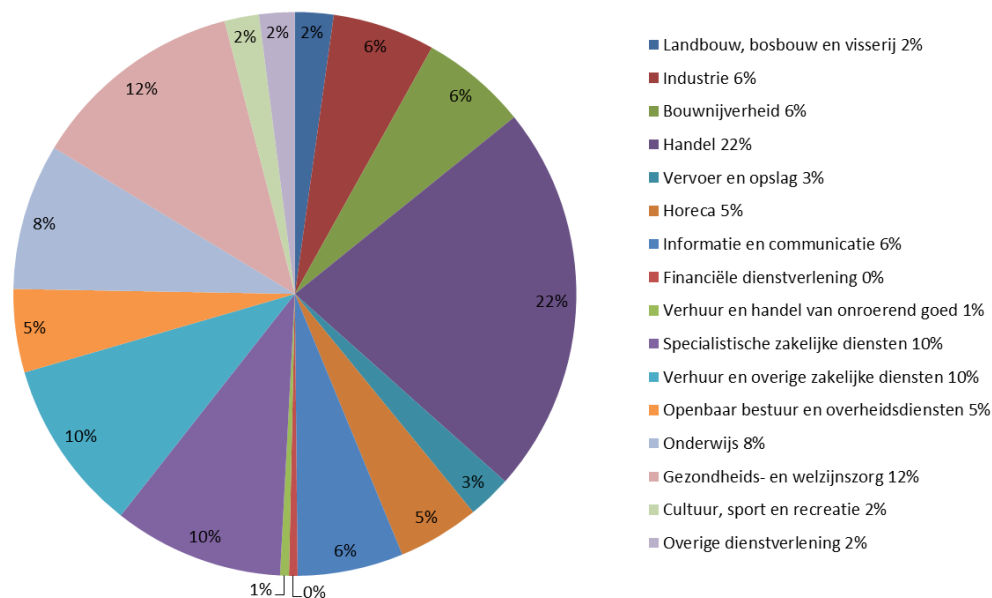
Meer woon dan werkgemeente

Gemeente Stichtse Vecht telt in 2013 circa 5.830 bedrijven en een beroepsbevolking van circa 31.500 mensen. De gemeente telt circa 22.700 banen. Doordat de gemeente licht 'vergrijsd' is (en naar de toekomst nog meer) is het aandeel werkzame personen ten opzichte van de totale bevolking relatief beperkt. De uitgaande pendel (woon-werk verkeer) is groter dan de inkomende pendel. Stichtse Vecht is meer een woongemeente dan een werkgemeente, wat logisch is liggend tussen drie economische zwaartepunten (Schiphol, Utrecht en Amsterdam).

Handel, zorg en zakelijke dienstverlening sterk vertegenwoordigd

De opbouw van de economie van Stichtse Vecht is gezond te noemen. In termen van werkgelegenheid is de gemeente van alle markten thuis. De gemeente kent ten opzichte van het Nederlands gemiddelde enkele opvallende uitschieters. De sector handel is met een aandeel van 22% sterk vertegenwoordigd en daarmee een belangrijke leverancier van werkgelegenheid. De werkgelegenheid in het onderwijs is de afgelopen jaren gegroeid en vormt met de aanwezigheid van Nyenrode Business University, meerdere basisscholen en middelbare scholen een goede opleidingsbasis. Circa 8% van de werkzame personen werkt in het onderwijs tegenover 7% landelijk. De sector gezondheids- en welzijnszorg is goed voor 12% van de werkgelegenheid. In verhouding tot het Nederlands gemiddeld (18%) is dit laag te noemen. Dit kan deels verklaard worden door het ontbreken van een ziekenhuis of privékliniek.

Figuur 4.1 Aandeel werkzame personen per sector in Stichtse Vecht (2013)

Economische footprint agrarische sector beperkt

De agrarische sector heeft een prominente rol als beheerder van het buitengebied (grote ruimtelijke footprint en smaakmaker voor toerisme en recreatie). Echter, in termen van werkgelegenheid en aantal bedrijven heeft de sector een bescheiden rol in Stichtse Vecht.

Stuwende bedrijven zorgen voor groei

Grofweg 60% van de werkgelegenheid komt vanuit bedrijven die actief zijn in zogeheten stuwende sectoren en circa 40% in de verzorgende (dienstverlenende) sectoren². Dit is een gezonde verhouding.

De (middel)grote bedrijven belangrijk voor de werkgelegenheid

Belangrijkste banenleverancier voor de gemeente zijn de grotere bedrijven en het middenbedrijf (vanaf 6 personen). Samen vormen zij 9% van het aantal bedrijven in Stichtse Vecht en zijn ze goed voor 68% van de werkgelegenheid. De grootse bedrijven zijn onder andere Harvey Nash B.V. met meer dan 1.500 werkzame personen (die gedetacheerd zijn in de regio), Fujitsu Technology Solutions B.V. en Xerox B.V., beide meer dan 400 werkzame personen. Grote instellingen zijn bijvoorbeeld Nyenrode Business Universiteit, welzijnsorganisatie Careyn en de Gemeente Stichtse Vecht met 200 tot 400 werkzame personen.

Veel zzp'ers actief in Stichtse Vecht

Het aantal zzp'ers is in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Dit is een landelijk gedragen beeld als gevolg van de economische crisis. De gemeente Stichtse Vecht heeft een relatief hoger aandeel zzp'ers (74%) dan gemiddeld in Nederland (70%). Zij zijn veelal actief in de zakelijke dienstverlening, maar ook in de bouw en (groot)handel zijn zzp'ers goed vertegenwoordigd in Stichtse Vecht.

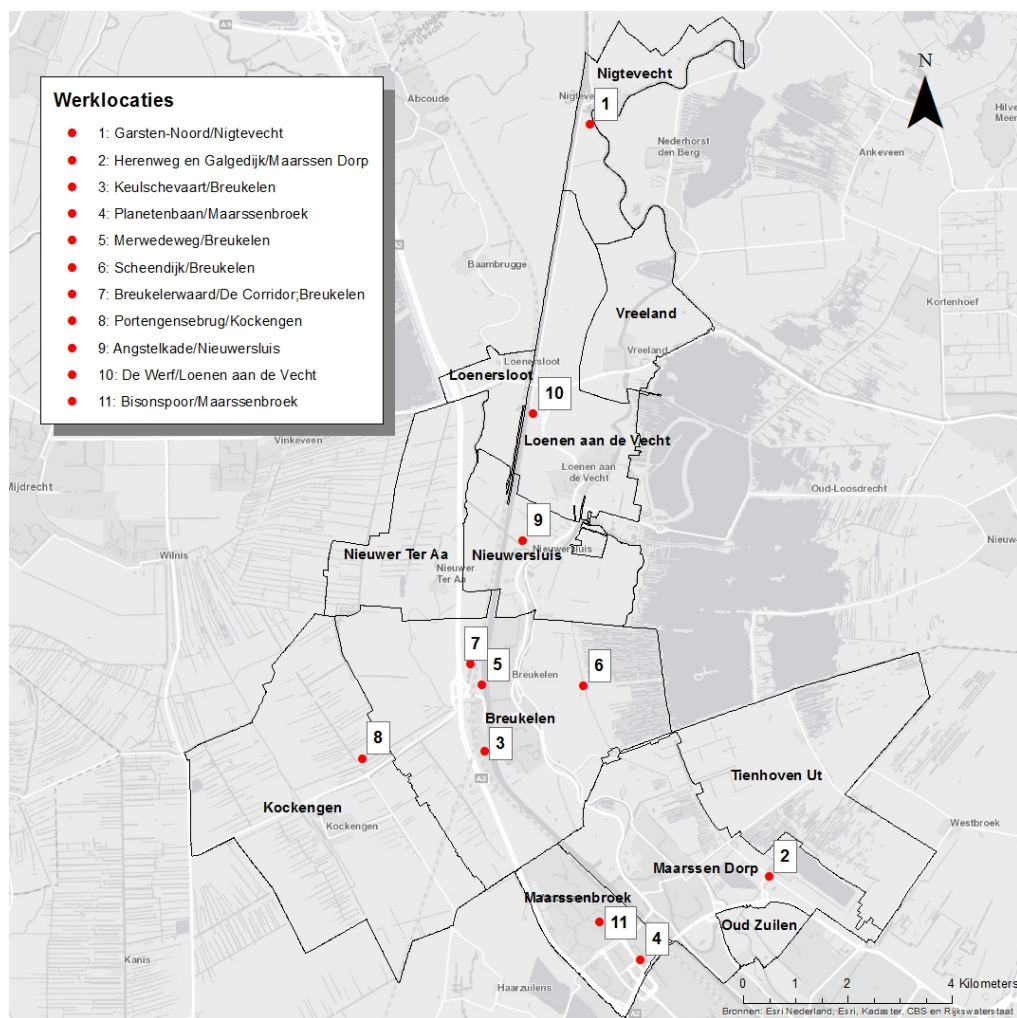
² Stuwende bedrijven exporteren goederen en diensten en zorgen daarmee voor inkomsten en geldstromen die hun oorsprong buiten de gemeente zelf vinden. Verzorgende bedrijven vervaardigen goederen of leveren diensten die uitsluitend bestemd zijn voor de consumptie door de ter plaatse aanwezige bevolking.

4.2 Productiemilieu

Een divers aanbod aan werklocaties met het economische zwaartepunt in het zuidelijk deel van de gemeente

De gemeente kent 11 formele werklocaties binnen haar gemeente grenzen. De grotere terreinen zijn bedrijventerrein Maarssebroek en Breukelerwaard (De Corridor). Samen huisvesten zij circa 180 bedrijven, goed voor 4.500 werkzame personen. De formele werklocaties zijn vooral gelegen in het zuidelijk deel van de gemeente. In het noordelijk deel van de gemeente liggen enkele kleinere terreinen en een aantal solitaire bedrijvenlocaties (deze zijn niet op de kaart aangegeven).

De kwaliteit van de terreinen is divers. Bedrijventerrein Breukelerwaard en Maarssebroek verkeren in goede staat en kennen weinig leegstand. Andere terreinen ogen rommelig of zijn verouderd en hebben wel te maken met leegstand. Een aantal solitaire bedrijvenlocaties is historisch gegroeid, maar niet langer op z'n plaats. De kantoorlocaties hebben te maken met een hoog leegstandpercentage. Bisonspoor heeft het voordeel van een goede bereikbaarheid per OV en de aanwezigheid van voorzieningen, maar kantoorlocatie Planetenbaan heeft een minder goede propositie naar de toekomst toe.

Detailhandel in kleinere kernen staat onder druk

Globaal kunnen er vier centrale winkelgebieden worden onderscheiden. Drie 'historische' stedelijk centra, te weten Breukelen, Loenen en Maarsse Dorp en winkelcentrum Bisonspoor in Maarssebroek. Bisonspoor is een overdekt winkelcentrum waar vooral grote landelijke ketens uit

het midden- en lage segment zijn gevestigd. De leegstand in deze winkelgebieden is beperkt, hoewel Maarssen Dorp met toenemende leegstand kwetsbaar is.

Naast de centrale winkelgebieden zijn er drie ondersteunende winkelgebieden: Breukelen-Noord, de Plesmanpromenade (Maarssen-dorp) en Zwanenkamp (Maarssenbroek). Dit zijn voornamelijk kleine wijk- (minder dan 25 winkels) of buurtcentra (minder dan 10 winkels) die naast het centrale winkelgebied een ondersteunende functie vervullen. Tot slot is er nog een aantal winkels dat (solitair) verspreid ligt over Stichtse Vecht. Over het algemeen kan gesteld worden dat de winkelvoorzieningen buiten de vier centrale winkelgebieden onder druk staan.

Winkelaanbod vooral gericht op de dagelijkse sector

Het winkelaanbod in Stichtse Vecht wordt voornamelijk gekenmerkt door een groot aanbod in de dagelijkse sector en een beperkt aanbod in de niet-dagelijkse sector. De relatief beperkte aanwezigheid van de niet-dagelijkse sector in Stichtse Vecht wordt mede veroorzaakt door het grote aanbod van retail in de niet-dagelijkse sector in de steden Utrecht en Amsterdam.

Recreatief een aantrekkelijke gemeente

Stichtse Vecht beschikt over unieke kenmerken die recreëren in deze gemeente aantrekkelijk maken. Met de ligging langs de Vecht, de aanwezigheid van de Loosdrechtse en Vinkeveense Plassen, het cultureel-historisch erfgoed en het groene en landelijke karakter van het buitengebied biedt Stichtse Vecht een breed palet aan recreatiemogelijkheden. Gelegen op een steenworp afstand van Utrecht en Amsterdam vormt Stichtse Vecht dan ook een goede uitvalsbasis voor de stedelingen om te fietsen, wandelen en varen.

Het recreatieaanbod manifesteert zich voornamelijk zuidelijk

Met betrekking tot het recreatieaanbod is het opvallend dat het zwaartepunt zich bevindt in het zuiden van Stichtse Vecht (Maarssen, Tienhoven) en nauwelijks in het noorden van de gemeente. Het zuiden heeft met de aanwezigheid van o.a. de Loosdrechtse Plassen, verschillende jachthavens en meerdere locaties voor overnachtingen (hotels, B&B 's, campings, hostels en Airbnb adressen) een goede propositie voor het aantrekken en vasthouden van recreanten en toeristen. In de meer noordelijk gelegen kernen zijn echter beperkte verblijfsmogelijkheden. Dit terwijl deze kernen gekenmerkt worden een aantrekkelijk landelijke karakter, hetgeen de potentie geeft om recreanten (wandelaars/fietsers) langer in het gebied te laten verblijven. Hetzelfde geldt voor logiesmogelijkheden in het plasseengebied (oostkant van Stichtse Vecht).

Stichtse Vecht heeft een 'high-end' woonklimaat en een vergrijzende bevolking

Het woningaanbod in Stichtse Vecht wordt gekenmerkt door relatief veel koopwoningen met een hoge gemiddelde woningwaarde. Fors hoger dan het landelijke gemiddelde. Het relatief hoge inkomen en het 'high-end' woonklimaat langs de Vecht maar ook in het buitengebied vormt hier deels een verklaring voor.

Naar verwachting groeit de omvang van de bevolking in Stichtse Vecht licht en stijgt het aantal huishoudens (huishoudens worden steeds kleiner). Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld, echter de vergrijzing van de bevolking is in Stichtse Vecht fors te noemen in de komende jaren.

Er kan zodoende geconcludeerd worden dat een trend van ontgroening (jongeren trekken naar de grote steden) en vergrijzing is ingezet.

4.3 Economische ontwikkeling

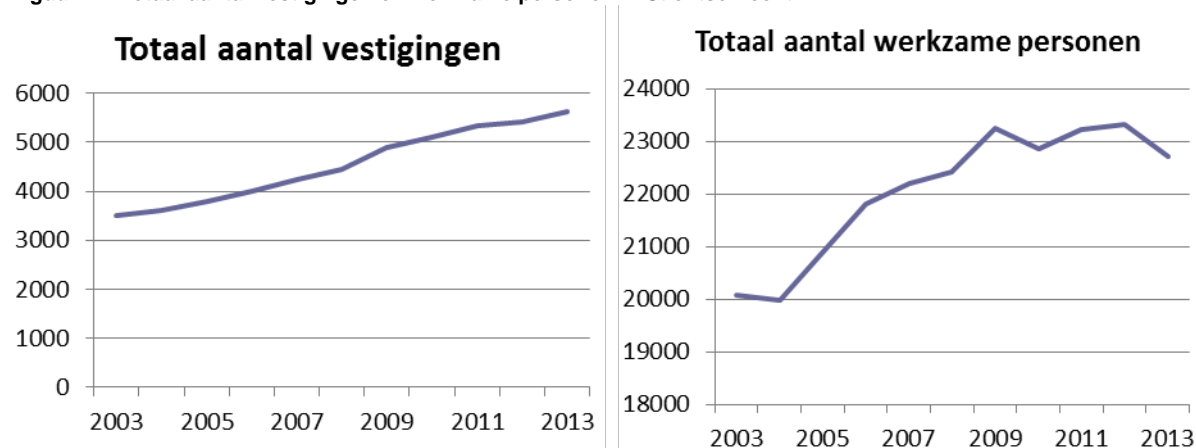
Economische ontwikkeling Stichtse Vecht afgelopen jaren kon beter

Voor Stichtse Vecht is door Ecorys een zogenaemde economische structuuranalyse uitgevoerd waarbij de economische prestaties van Stichtse Vecht zijn vergeleken met het landelijk gemiddelde. Hieruit blijkt dat de economische groei lager was, dan mocht worden verwacht op basis van het type bedrijven dat in de gemeente aanwezig is (negatieve regionale component - 2,8%). Dat houdt in dat de ondernemers in Stichtse Vecht het relatief slechter doen dan het landelijk gemiddelde. Ook doen de ondernemers in Stichtse Vecht het minder goed dan verwacht zou mogen worden op basis van de conjunctuur (groei van 1,3%) en de samenstellingen van het type ondernemers binnen de gemeente (sectorstructuur, groei 0,1%). Dit kan deels liggen aan de mate waarin ondernemers zelf kansen verzilveren (het ondernemerschap), maar ook aan de ruimte en mogelijkheden die binnen de gemeente geboden worden (het investeringsklimaat).

Werkgelegenheid is afgenomen en de gemiddelde bedrijfsomvang wordt steeds kleiner

Voor de economische crisis groeide het aantal werkzame personen, maar sinds de crisis is dit weer afgenomen. Dankzij een groei van het aantal banen in de verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening, het openbaar bestuur en het onderwijs is de afname van de werkgelegenheid beperkt gebleven en het aantal bedrijven toegenomen. De andere sectoren hebben het moeilijk, in het bijzonder in de groothandel en detailhandel als grootste sector.

Figuur 4.2 Totaal aantal vestigingen en werkzame personen in Stichtse Vecht

4.4 Conclusie: kwaliteiten onvoldoende benut.

De kwaliteiten van het ondernemingsklimaat zijn in de afgelopen jaren onvoldoende benut. Dat is opvallend in de wetenschap dat het ondernemingsklimaat (DNA) van Stichtse Vecht laat zien dat in zekere zin alle kwaliteiten voor een goed ondernemingsklimaat aanwezig zijn, zoals een goede strategische ligging en bereikbaarheid, divers aanbod aan werklocaties, nabijheid van werknemers, een authentiek culinair en recreatief aanbod, aantrekkelijke woonkernen en zelfs een universiteit.

Toeristen worden bijvoorbeeld onvoldoende verleid om in Stichtse Vecht langer te verblijven en geld te besteden. Stichtse Vecht passeer je, vind je mooi en aantrekkelijk, maar je blijft er niet om geld uit te geven. Hoewel de gemeente bekend staat als woon- en recreëer gemeente, is het aantal mensen werkzaam in de toeristische branche de laatste jaren fors afgenomen.

Een andere beperkende factor is de ruimte voor bedrijven om zich te ontwikkelen en te groeien.

De formele werklocaties, met uitzondering van Breukelerwaard, zitten vol of hebben te kampen met leegstand en verpauperd/incourant vastgoed. De gemeente heeft bovendien geen zeggenschap over deze locaties, maar heeft wel - net als de grondeigenaren - een belang bij het op peil brengen en creëren van nieuwe mogelijkheden op de werklocaties. Dan gaat het niet alleen over fysieke ruimte en (beeld)kwaliteit van de openbare ruimte, maar ook over zachtere factoren zoals vergunning verlening, tijdelijke bestemmingen, meedenken en faciliteren en verbinden.

Sterktes	Zwaktes
Ondernemen	Ondernemen
Gezonde sectorsamenstelling	Regionale ontwikkeling negatief
Goede ligging en bereikbaarheid	Aanwezige kwaliteiten voor een aantrekkelijk en goed ondernemingsklimaat worden onvoldoende benut
Divers aanbod aan werklocaties	Verpaupering van vastgoed
Aanwezigheid van Nyenrode Universiteit	Weinig uitbreidingsruimte
Authentiek culinair en recreatief aanbod	Beperkt aanbod hoogwaardige bedrijfsruimten
Werken	Werken
Klein- en middenbedrijf sterk vertegenwoordigd	Beperkt aandeel beroepsbevolking
Handel, gezondheids- en welzijnszorg en specialistische en overige zakelijke dienstverlening grootste sectoren	Groep gedwongen zzp'ers vormt verborgen werkloosheid
Groei van de zakelijke dienstverlening	Aandeel vervoer en opslag in relatie tot omvang sector handel
Behoorlijk aandeel stuwende bedrijvigheid	
Stabiele werkgelegenheid	
Startende ondernemers vormen een flexibele schil	Kans op verborgen werkloosheid
Werklocaties	Werklocaties
Beperkte leegstand bedrijventerreinen	Sommige terreinen zijn verouderd
Breukelerwaard en bedrijventerrein Maarssenbroek verkeren in goede staat	Solitaire locaties zijn historisch gegroeid, maar niet meer op hun plaats
Bisonspoor is goed ontsloten	Hoge kantorenleegstand
Detailhandel	Detailhandel
Aantal centrale winkelgebieden met eigen kenmerken	Voorzieningen in de dorpskernen onder druk
Groot aanbod in dagelijks-sector	Beperkt aanbod in niet-dagelijks-sector
Beperkte winkelleegstand	
Hoog besteedbaar inkomen in Stichtse Vecht	
Cultuur en recreatie	Cultuur en recreatie
Goed recreatieaanbod in het zuiden van de gemeente	Weinig werkgelegenheid
Cultureel-historisch aanbod goed	Cultureel aanbod zoals musea etc. beperkt
Ligging, natuur, de Vecht en de Plassen	Geen echte trekker
Aanwezigheid van Van der Valk	
Pendel (woon-werkverkeer)	Pendel (woon-werkverkeer)
Iets meer dan de helft van de beroepsbevolking woont en werkt in Stichtse Vecht	Uitgaande pendel groter dan inkomend pendel
Pendelrelatie met Utrecht sterk en daarmee ook de basis voor samenwerking	
Onderwijs	Onderwijs
Alle typen onderwijs zijn vertegenwoordigd	Weinig interactie tussen Nyenrode en de Stichtse Vechtse ondernemers

Sterktes	Zwaktes
Grote arbeidsmarkt naast de deur (Utrecht en Amsterdam)	
Wonen en leefbaarheid	Wonen en leefbaarheid
Veel koopwoningen	Weinig huurwoningen voor lagere segment
Goed wonen	Als gevolg van de vergrijzing: ouderen minder actief in sociale domein en besteden minder

5 Relevante ontwikkelingen

Gemeente Stichtse Vecht vindt het belangrijk om samen met het bedrijfsleven goed in te kunnen spelen op de toekomstige trends en ontwikkelingen. Daarom wordt in dit hoofdstuk specifiek stilgestaan bij ontwikkelingen in het ruimtelijk-economische domein en in het sociaaleconomische domein. We benoemen beknopt de kansen en bedreigingen voor Stichtse Vecht, die voortvloeien uit deze trends en ontwikkelingen. In het bijbehorende bouwstenenrapport wordt uitgebreider stilgestaan bij trends en ontwikkelingen en de mogelijke toekomstscenario's voor Stichtse Vecht. In het bouwstenenrapport is een analyse gemaakt op basis van toekomststudies, (beleids)stukken van diverse overheden en er zijn drie workshops met ondernemers uit diverse gremia gehouden. Samen met hen is een SWOT- en een scenarioanalyse uitgevoerd.

5.1 Ruimtelijk-economische ontwikkelingen

Onder invloed van de economische crisis is de vraag naar werklocaties de laatste jaren fors afgenomen. Het is voor bedrijven en andere organisaties ook steeds moeilijker geworden om uitbreiding of het betrekken van nieuwe huisvesting te financieren. De teruglopende ruimtevrage als gevolg van de recessie heeft zowel structurele als conjuncturele oorzaken.

Bedrijventerreinen

Voor de aanleg van bedrijventerreinen geldt dat veel overheden de afgelopen decennia te ambitieus zijn geweest in het uitleggen van nieuwe terreinen. Hierdoor is er op landsniveau sprake van een overschot aan (geplande) bedrijventerreinen en worden veel plannen uitgesteld of zelfs afgeschreven. Dit verschilt overigens wel per regio en per segment. Uit de marktanalyse bedrijventerreinen voor de BRU-regio blijkt dat de verwachting is dat tot 2025 een overschot ontstaat aan logistieke en gemengde terreinen en dat de ruimtevrage zich vooral manifesteert op de meer hoogwaardige terreinen rondom de Campus, binnenstedelijk en het zogenoemde Care, Education, Leisure en Shops (CELS).

In Stichtse Vecht is er de afgelopen jaren conservatief omgegaan met de uitleg van nieuwe bedrijventerreinen dat ervoor gezorgd heeft dat de gemeente niet in de financiële problemen is geraakt zoals tientallen andere gemeenten. De keerzijde is wel dat uitbreidingsmogelijkheden en het aanbod aan nieuwe vestigingslocaties beperkt is, wat kan knellen bij toekomstige groei.

Utrecht Science Park magneet voor de regio

De eerste tekenen zijn zonder meer zichtbaar bij het alsmaar uitbreidende Utrecht Science Park, dat op de huidige locatie al tegen haar grenzen is aangelopen. Deze Campus heeft vanwege zijn unieke propositie een enorme aantrekkende werking op bedrijven actief in Life Sciences en innovatief ondernemerschap wordt gestimuleerd. Binnen het BRU/U-10 wordt dit gezien als één van de groeisectoren waar kansen liggen.

Kantorenlocaties met conjuncturele en structurele problemen

De teruglopende ruimtevrage naar kantoren heeft drie oorzaken:

- **Conjunctureel:** Door de **bankencrisis** en de volgende economische neergang sinds 2008 is er minder behoefte aan extra kantooruimte;
- **Conjunctureel:** De **hoge beleggingswaarde** van de leegstaande kantorenvorraad belemmert het uit de markt nemen van kantooruimte. De beleggingswaarde van de leegstand bedraagt

zo'n € 11-13 miljard. Het zal vele jaren vergen om dit afschrijvingsprobleem op te lossen en dit vergt transformatie of sloop;

- **Structureel:** Als gevolg van het **nieuwe werken** krijgen kantoren een andere functie, van werkplek naar ontmoetingsplek in combinatie met flexibele werkplekken. Vooral grotere kantoorgebruikers zullen de komende jaren hun huisvesting met twintig tot dertig procent terug kunnen brengen³. Deze trend is de afgelopen jaren al zichtbaar. Zo was in 2002 nog bijna 27 m² per werknemer in gebruik en is dat in 2010 gedaald naar minder dan 20 m².

Nieuwe Werken

Werknemers worden niet meer beoordeeld op aanwezigheid en input maar op hun output. Daarbij kent de werknemer een grote vrijheid in plaats en tijd. Werknemers bepalen zelf welke werklocatie en welk moment het meest geschikt is waardoor er de ene keer thuis wordt gewerkt, een andere keer op kantoor, bij de klant of welke locatie dan ook. Kantoorgebruikers richten hun organisatie op een andere manier in.

Behoefte aan (binnen)stedelijke locaties

Ook op het vlak van locatiekeuzes van bedrijven treden er veranderingen op. De trend is een keuze voor (binnen)stedelijke locaties, goed bereikbaar via OV en met de auto en in de nabijheid van voorzieningen. Deze veranderende voorkeuren zorgen de komende jaren voor een vervangingsvraag. Dit betekent echter niet automatisch dat het bestaande aanbod nabij snelweg, OV en voorzieningen kansrijk is. Door de crisis en de trend van het Nieuwe Werken kiezen veel bedrijven voor meer flexibiliteit in de huisvesting (pand en huurcontract) en voor reductie van kosten. De kantoorlocatie Bisonspoor biedt in dat opzicht een goede propositie, gekeken moet worden in hoeverre de aangeboden huisvesting voldoet aan de huidige eisen die gesteld worden.

Wijkeconomie

De wijkeconomie wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van detailhandel, horeca, zorg verlenende diensten, zzp'ers en de bewoners zelf. In de afgelopen jaren is in het bijzonder de stijging van het aantal starters een opvallende ontwikkeling in de wijk. Meer dan 70% van de Nederlandse bedrijven telt één werkzame persoon, in Stichtse Vecht is dit aandeel zelfs 74%. In praktisch alle sectoren werken in toenemende mate zzp'ers, van de industrie en bouw tot vervoer/opslag/communicatie, zakelijke dienstverlening en overige dienstverlening. Deze groei van het aantal zzp'ers komt voornamelijk tot uiting in de wijk en manifesteert zich minder op de formele werklocaties zoals bedrijventerreinen en kantoren. De behoefte aan huisvesting ligt voornamelijk op het vlak van kleinschalig (bedrijfsverzamel) vastgoed, flexibele werkconcepten (zoals Seats2meet) en woon-werkunits waar ondernemers gemakkelijk kunnen werken en ontmoeten. Bovendien is dit een groep die veel waarde hecht aan nabijheid bij voorzieningen zoals horeca en retail en een goede bereikbaarheid.

Detailhandel: Ontwikkelingen internet essentieel

Het functioneren van winkelgebieden zal steeds meer worden beïnvloed door de ontwikkeling van de bestedingen via internet. In de komende 10 jaar wordt een sterke groei verwacht van de internetbestedingen. De huidige ontwikkeling laat zien dat in steeds meer branches, bijvoorbeeld op het gebied van kleding en mode, de bestedingen op het internet toenemen. Verwacht mag worden dat het aandeel internetbestedingen in de totale bestedingen verder zal toenemen. Door een trend van schaalvergroting (veel grote ketens) in de afgelopen decennia en de economische recessie in de afgelopen jaren is de winkelsamenstelling van veel binnensteden al flink veranderd.

³ Vastgoedmarkt, december 2010.

Kansen en bedreigingen

Kansen	Bedreigingen
Bedrijventerreinen	Bedrijventerreinen
Uitbreidingsvraag vanuit de sector life sciences (Utrecht Science Park).	Afspraken rond uitbreiding USP en groei life science sector erg regionaal gestuurd.
Groei van de vraag naar CARE.	Courantheid van het aanbod onder druk.
Groeimarkt in e-commerce, met aandacht voor retourladingen en stadsdistributie.	Versnipperd eigendom van gronden zonder gezamenlijk belang en visie op het terrein.
Gelegenheidsgebruik van leegstaande kantoorpanden i.c.m. goede afspraken.	
Groei komt vooral vanuit lokale bedrijfsleven, in gesprek gaan over behoeften.	
Kantoren	Kantoren
Vraag naar kantoorruimte in hoge kwaliteitssegment.	Structurele leegstand met verdere verpaupering van de panden als gevolg (vooral in lage segment).
Faciliteren van zzp'ers in kantoorpanden als werk en ontmoetingsplek.	Beleggers niet bereid tot afschrijving, waardoor er niets gebeurt.
Vlottrekken financieringsmogelijkheden voor huisvesting.	Regionale afspraken over kantoorbeleid geven weinig tot geen ruimte voor ontwikkelmogelijkheden in Stichtse Vecht.
Goed ontsloten locaties met OV, weg en in nabijheid van voorzieningen (loopafstand) zijn nog kansrijk.	
Wijkeconomie	Wijkeconomie
Een grote en blijvende groep zzp'ers die vraagt om lokaal dynamische werk- en ontmoetingsplekken.	Verborgene werkloosheid.
Detailhandel	Detailhandel
Stabiele tot groeiende sector in het dagelijkse segment.	Toename van internetaankopen i niet-dagelijkse segment.
Belang van wijkwinkels als sociale spil neemt toe, met daarbij bezorgdiensten voor ouderen / hulpbehoevenden.	Stagnerende bevolkingsgroei.
Clustering van kleinschalige winkelformules die gezamenlijk een beleving creëren voor de bezoeker.	Daling bestedingen door vergrijzing.
Social media voor online promoten van winkelstraten-gebieden.	Ontgroening, jongeren besteden meer dan ouderen.
Online shop (24-uur economie), ook voor kleine winkels.	
Horeca	Horeca
Branchevervaging biedt kansen voor vernieuwende concepten.	Lastenverzwaring.
De gast stelt steeds hogere eisen.	
Flexwerken en horeca als ontmoetings-/vergaderplek.	
Toerisme en recreatie	Toerisme en recreatie
Groei bevolking gemeente Utrecht = meer dagrecreatie.	Minder objecten (zoals boten) in eigendom en vooral in bezit van een vergrijzende bevolking.
Er wordt vaker in eigen land op vakantie gegaan of gerecreëerd.	
Toenemend gebruik van mobiele diensten via apps op locatie.	
Ervaren van een beleving staat centraal.	
Zakelijk toerisme	Zakelijk toerisme
Vraag naar kleinschalig vergaderlocaties op unieke locaties.	

5.2 Sociaaleconomisch

De vergrijzing als kans

Een vergrijzing van de bevolking in Stichtse Vecht betekent een toename van het aantal oudere huishoudens dat behoefte heeft aan voor ouderen geschikte woningen, de benodigde zorgvoorzieningen en andere voorzieningen in de buurt. Er liggen kansen voor ondernemers om in te springen op de groeiende behoefte aan zorg op afstand, zorgconcepten, bezorgdiensten van lokale (wijk)winkels en (digitale)ontmoetingsplekken.

Vergrijzing heeft ook grote invloed op de woningmarkt door de honkvastheid van ouderen en (op langere termijn) door de grote uitstroom uit de woningmarkt. Een flexibele woningmarkt is nodig die zowel de vergrijzende bevolking kan faciliteren als in de toekomst kan voorzien in de behoeften van de dan relatief jongere bevolking. Daarnaast neemt de vraag naar levensloopbestendige woningen toe. Dit vraagt om ander type woningen dan nu beschikbaar is.

Richting 2025 neemt het aantal mensen in de leeftijd 35 tot 54 jaar af. Hoewel dit een landelijke trend is heeft dit ook expliciet gevolgen voor Stichtse Vecht. Deze leeftijdsgroep heeft schoolgaande kinderen. Een daling van het aantal kinderen in de schoolgaande leeftijd leidt het komende decennium tot daling van de leerlingenaantallen en minder vraag naar onder andere op kinderen gerichte voorzieningen.

Sociale domein wordt speerpunt gemeentelijke dienstverlening

Stichtse Vecht krijgt in de komende jaren meer taken in het sociale domein (werk, zorg en jeugd). Als gevolg van de decentralisatie van taken richting lokale overheden moet de dienstverlening beter gaan aansluiten bij de leefwereld van de burger en leiden tot een goedkopere uitvoering van deze taken. Om dat te bewerkstelligen is ook de komende jaren efficiency het sleutelwoord. In goed overleg moet gekeken worden waar de markt een rol kan vervullen en waar de gemeente haar verantwoordelijkheid moet nemen. De gemeente als regisseur en waar nodig als uitvoerder.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en daarmee een geschikte pool aan arbeidskrachten is essentieel voor de ontwikkeling en groei van bedrijvigheid. Die aansluiting is vooral belangrijk voor lager en middelbaaropgeleiden omdat zij minder bereid zijn lang(er) te reizen of te verhuizen voor een baan dan hoger opgeleiden.

Kwaliteit Onderwijs

Naast kwantitatieve arbeidsmarktproblemen kennen het voortgezet onderwijs en het mbo ook kwalitatieve problemen. De laatste jaren werd slechts 70 procent van de lessen gegeven door een bevoegde leraar. In het vmbo speelt dit vaker dan op havo of in het vwo. Voor de kwaliteit van het onderwijs is het belangrijk dat leraren een onderwijsbevoegdheid hebben. Er is in Nederland sprake van een (her)opleving van de bedrijfsscholen. Veel bedrijven hebben een gebrek aan vakkrachten, vooral in de techniek. Steeds meer kiezen zij ervoor om nieuw personeel zelf op te leiden in bedrijfsscholen. De Verkenningcommissie MBO techniek adviseerde recentelijk echter dat het inrichten van bedrijfsscholen ter compensatie van onvolkomenheden in het mbo niet de juiste weg is, vanwege het eenzijdige en beperkte karakter van bedrijfsopleidingen. Hun advies is meer te kijken naar publiek-private arrangementen. Hoewel op dit moment nog geen sprake lijkt van een (her)opleving van bedrijfsscholen in Stichtse Vecht wordt dit wel kritisch gevolgd de komende jaren.

Kansen en bedreigingen

Kansen	Bedreigingen
Demografisch en sociaal	Demografisch en sociaal
Toenemende behoefte aan zorgvoorzieningen in de buurt als gevolg van vergrijzing.	Weinig doorstroming op de woningmarkt als gevolg van de vergrijzing.
Groei behoefte aan zorg en zorg op afstand (ICT).	Daling aantal schoolgaande kinderen.
Decentralisatie taken in het sociale domein met goede afstemming met (welzijn)organisaties en een transparante overheid: efficiency.	Decentralisatie taken in het sociale domein zonder goede afstemming met (welzijn)organisaties: irritatie en inefficiency.
Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt
Publiek-private samenwerking in de Triple Helix om vraag en aanbod van vaardigheden in de regio goed op elkaar af te stemmen.	Tekort aan technici.
Samenwerking met Nyenrode.	Onbevoegde leraren voor de klas, waardoor kwaliteit van het onderwijs onder druk blijft staan.

5.3 Conclusie: kansen genoeg om op in te spelen

Er zijn trends en ontwikkelingen op het ruimtelijk economische vlak, die grote invloed hebben op de ontwikkeling van de economie in Stichtse Vecht in de komende tien jaar. De kantorenmarkt heeft te kampen met conjuncturele problemen, die de komende jaren in belang afnemen, maar daar onderliggend zijn structurele veranderingen. Dan gaat het om de invloed van het nieuwe werken en een terugkeer naar de oude volumes zal zich niet voordoen. De gemeente heeft de rol om samen met de regio het overschot aan kantoren af te bouwen. Voor bedrijventerreinen ligt dit een slag anders. Hier kunnen wel tekorten ontstaan in relatie met de groei in Utrecht en de lokale behoefte. Er is een uitdaging om de kwaliteit van de terreinen aan te pakken en te zorgen voor voldoende ruimte voor groei. De vergrijzing en de ontgroening zullen invloed op Stichtse Vecht hebben, wat vraagt om tijdige anticipatie. Er zijn wellicht minder scholen en kinderopvang nodig. Omgekeerd liggen hier kansen voor nieuwe zorgconcepten. Ook de detailhandel kan inspelen op de veranderende samenstelling van de bevolking. De detailhandel heeft ook met structurele aanpassingen te maken door de groei van aankopen via internet. Er liggen kansen om meer op beleving in te zetten en zo een brug te slaan met recreatie en toerisme. Voor de economische groei is de kwaliteit van de beroepsbevolking van wezenlijk belang. In de triple helix kunnen de gemeente, Nyenrode en andere onderwijsinstellingen, en het lokale bedrijfsleven meer samenwerken om de beroepsbevolking kennis en kunde voor de toekomst mee te geven.

Colofon

Aanvullende analyses van de economie van Stichtse Vecht: bouwstenenrapportage

Om het nieuwe economische beleid goed te funderen op een stevige onderbouwing, heeft de gemeente door het externe onderzoeksbureau Ecorys een economische analyse laten uitvoeren. Hierin is gekeken naar de sterkten en zwakten van de economische structuur van de bedrijvigheid in de gemeente. Ook is in beeld gebracht welke toekomstige ontwikkelingen er zijn en hoe de gemeente kan inspelen op de kansen en bedreigingen, die daar uit voortkomen. Op basis van die analyse is een economische visie ontwikkeld om weloverwogen (beleids)keuzes te maken die passen bij Stichtse Vecht. Met deze economische visie en een bijbehorend actieprogramma wordt vormgegeven aan Stichtse Vecht op weg naar het jaar 2025. In de bijbehorende bouwstenenrapport is deze analyse opgenomen. In de voorliggende visie worden de hoofdpunten samengevat.

Participatief proces op weg naar de economische toekomstvisie Stichtse Vecht 2025

De economische toekomstvisie is gebaseerd op feiten en een uitgebreid proces van participatie. Er zijn drie interactieve workshops met ondernemers en kennisinstellingen geweest om hun kennis en wensen in het proces in te brengen. Hiervoor zijn vertegenwoordigers van alle werklocaties en ondernemersverenigingen van de verschillende kernen uitgenodigd. Er zijn interviews met beleidsmakers en bestuurders gehouden en er heeft uitgebreide desk research plaatsgevonden. We danken dan ook iedereen die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze visie. Deze samenwerking zal worden voortgezet in het vervolgtraject van het opstellen van een dynamische uitvoeringsagenda. Binnen het proces zijn beleidsontwikkeling en analyse nauw aan elkaar gekoppeld. Dit heeft geleid tot een visie op de economie in volle breedte met duidelijke kaders voor alle sectoren die zich binnen Stichtse Vecht bevinden. De visie is expliciet, benoemt consequenties en gaat in op kansen voor de gemeente of weet kansen te creëren.

Over Ecorys

Met ons werk willen we een zinvolle bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's. Wij bieden wereldwijd onderzoek, advies en projectmanagement en zijn gespecialiseerd in economische, maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkeling. We richten ons met name op complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken en bieden opdrachtgevers in de publieke, private en not-for-profitsectoren een uniek perspectief en hoogwaardige oplossingen. We zijn trots op onze 80-jarige bedrijfsgeschiedenis. Onze belangrijkste werkgebieden zijn: economie en concurrentiekracht; regio's, steden en vastgoed; energie en water; transport en mobiliteit; sociaal beleid, bestuur, onderwijs, en gezondheidszorg. Wij hechten grote waarde aan onze onafhankelijkheid, integriteit en samenwerkingspartners. Ecorys-medewerkers zijn betrokken experts met ruime ervaring in de academische wereld en adviespraktijk, die hun kennis en best practices binnen het bedrijf en met internationale samenwerkingspartners delen.

Ecorys Nederland voert een actief MVO-beleid en heeft een ISO14001-certificaat, de internationale standaard voor milieumanagementsystemen. Onze doelen op het gebied van duurzame bedrijfsvoering zijn vertaald in ons bedrijfsbeleid en in praktische maatregelen gericht op mensen, milieu en opbrengst. Zo gebruiken we 100% groene stroom, kopen we onze CO₂-uitstoot af, stimuleren we het ov-gebruik onder onze medewerkers, en printen we onze documenten op FSC- of PEFC-gecertificeerd papier. Door deze acties is onze CO₂-voetafdruk sinds 2007 met ca. 80% afgenomen.

ECORYS Nederland BV
Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com
K.v.K. nr. 24316726

www.ecorys.nl

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com

www.ecorys.nl

Sound analysis, inspiring ideas